

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A. R. L. U. S.

DIN SUMAR:

Șase Natașe și un ziarist londonez

de AL. ANDRIȚOIU
(pag. 5)

Arheologia submarină

de EM. ROMAN
(pag. 9)

București — Piața Universității. Panourile cu aspecte din realitatea sovietică atrag întotdeauna mulți privitori

Un concurs și o... poveste de dragoste

de DAN LĂZĂRESCU

Primul turneu al orchestrei radioteleviziunii în U.R.S.S.

de MARIA COSMETATOS
(pag. 2)

Raikin despre... Raikin

(pag. 10)

CITIȚI
ÎN ACEST
NUMĂR:

ANUL XVIII

41
(917)

12 octombrie 1962

12 PAGINI, 1 LEU

DE VORBA CU DIRIJORUL IOSIF CONTA

PRIMUL TURNEU AL ORCHESTREI RADIOTELEVIZIUNII IN U. R. S. S.

L-am întâlnit pe dirijorul Iosif Conta în pauza unei repetiții, cu câteva zile înainte de marea călătorie a orchestrei simfonice a Radioteleviziunii noastre în Uniunea Sovietică.

— Ce itinerar are primul turneu al orchestrei în U.R.S.S.?

— Cele dintii concerte vor avea loc la Lenin-grad. De acolo, turneul nostru va continua la Riga, Kiev și se va încheia la Moscova. Este o călătorie pentru care ne-am pregătit cu emoție. Cunoaștem doar înaltul prestigiu al vieții muzicale sovietice, nivelul artistic foarte bun al orchestrelor din U.R.S.S. Ca și faimoasa muzicalitate innăscută a poporului sovietic, care nu se desparte de cîntec în nici o împrejurare, nici chiar în timpul zborurilor cosmice, făcînd ca muzica să fie prima artă călătorită în spațiile astrale. Cunoaștem de asemenea exigența publicului auditor sovietic, care a avut prilejul să asculte multe orchestre valoroase, printre care filarmonica din Viena, orchestrele simfonice din Boston, Philadelphia ș.a. încît poate face apre-

cieri comparative. Ne dăm seama de greutatea, de răspunderea acestui turneu...

— Presa noastră a făcut aprecieri elogioase asupra „formei” în care se află actualmente orchestra Radioteleviziunii, subliniind omogenitatea, calitatea sunetului, expresivitatea vădite cu ocazia concertelor care au inaugurat noua stagiune muzicală.

— Într-adevăr, cele trei concerte susținute recent de orchestra noastră — două în studioul de concerte al Radioteleviziunii și unul la uzinele „Grivița Roșie” — ne-au stimulat încrederea în forțele noastre. Aprecierile publicului, aprecierile măștrilor George Georgescu și Mihail Jora, care ne-au ascultat la concertul de deschidere a stagiunii, ne-au demonstrat că munca noastră asiduă de pregătire a noului program a fost fructuoasă. Ne stimulează și faptul că orchestra noastră întrunește interpreți talentați, elemente foarte valoroase.

— Ce program prezentați publicului auditor sovietic?

— În primul rînd, piesele cuprinse în programul concertelor inaugurale despre care am amintit. Lucrarea de bază a acestui turneu o constituie monumentală și complexă Simfonie a II-a de George Enescu pe care dorim s-o cunoască mai bine și s-o îndrăgească iubitorii de muzică din Uniune. Apoi, lucrări ale altor compozitori romîni — Paul Constantinescu, Ion Dumitrescu, Valentin Gheorghiu (care, împreună cu violonistul Ion Voicu, ne însoțește în turneu ca solist al concertelor), Ovidiu Varga ș.a. Din creațiile compozitorilor străini am inclus în programul nostru lucrări de Serghei Prokofiev, Dmitri Șostakovici, Richard Strauss, Respigi ș.a.

— Veți revedea, desigur, mulți prieteni în Uniunea Sovietică...

— Da. E o mare plăcere pentru întreaga noastră orchestră că ni se oferă prilejul să întorcem vizita orchestrei colege a Radioteleviziunii sovietice care a concertat la noi și s-a bucurat de un bine meritat succes în cadrul celui de al II-lea Festival George Enescu. Personal sînt foarte legat de această orchestră pe care am dirijat-o acum cîțiva ani. Printre prietenii noștri cei mai apropiați, pe care sîntem nerăbdători să-i regăsim la Moscova, se află și artistul poporului Gauk, care a dirijat orchestra noastră, compozitorul Dmitri Kabalevski, pianistul Emil Ghilels, tînărul și simpaticul dirijor Ghennadi Rojdestvenski, care mi-a devenit bun prieten, violonista Nina Beilina, laureată a Festivalului Enescu, de a cărei colaborare m-am bucurat nu de mult în Cehoslovacia, cu ocazia unui turneu concertistic cu filarmonica slovacă și alți colegi dirijori, soliști și compozitori sovietici.

Dorim ca acest prim turneu în U.R.S.S. să îndreptățească așteptările prietenilor noștri sovietici, dorim să ne reprezentăm cu cinste patria în marea țară a muzicii.

Maria Cosmetatos

Un concurs și o... poveste de dragoste

În fiecare zi, revista „Narodnaia Rumania” („România Populară”) primește zeci de scrisori din U.R.S.S. Cititorii sovietici se adresează redacției mai ales cu rugămintea de a relata despre un aspect sau altul din viața și realizările oamenilor muncii de la noi sau — dacă au fost în R.P.R. — descriindu-și impresiile din țara noastră. Sînt scrisori calde, pornite din inima unor prieteni sinceri, a unor frați buni.

Cîteva luni pe an, însă, afluxul de scrisori e și mai mare: e perioada cînd cititorii răspund la întrebările concursului organizat de „Narodnaia Rumania”. Au fost pînă acum cinci concursuri, fiecare cu altă temă, privind economia, cultura, geografia R.P.R. Concursurile acestea au devenit tradiționale și an de an participă la ele tot mai mulți oameni sovietici. La cel de al cincilea, încheiat de curînd, au dat răspunsuri bune peste 4.000 de cititori. Premiile sînt de fiecare dată ispititoare: călătorii turistice gratuite în țara noastră, obiecte de artă, discuri cu muzică românească etc. M. T. Nedelin, din Orel, care la unul din concursurile recente a cîștigat premiul III — un covor național românesc — a scris redacției: „E un premiu deosebit de prețios, deoarece este un fel de pîrtică a Romîniei, a creației ei populare. Aflîndu-se tot timpul în fața ochilor, el ne amintește și ne va aminti întotdeauna despre legătura vie care ne leagă de frumoasa dumneavoastră țară”. Iar o tînără cititoare din Kiev, Nelli Balandina, referîndu-se la ultimul concurs, cu tema „Orașele Romîniei”, a scris redacției: „Participarea la concurs a fost o bună lecție. O lecție de geografie, istorie, de literatură și de... prietenie”.

Dar poșta nu aduce numai plicuri cu răspunsuri la concurs, ci, adesea, și pachete destul de voluminoase. Cititorii sovietici se străduiesc nu numai să răspundă cît mai bine — muncind mult pentru asta, citind numeroase cărți despre R.P.R., puștăci și enciclopedii — ci doresc și ca răspunsurile lor să fie prezentate într-o formă cît mai frumoasă. Astfel, ele vin scrise pe pagini de album, în cutii — adesea adevărate

opere de artă — sub formă de fotomontaje lucrate cu migală. Adesea, fantezia participanților se ia la întrecere cu conștiințiozitatea cu care se pregătesc pentru a da răspunsuri cît mai complete. Astfel, un cititor a trimis rodul muncii lui la concurs sub forma unui... mic televizor, pe al cărui ecran apar răspunsurile cînd învîrtești de un buton. Altul le-a scris pe pereții machetei unui rezervor de petrol etc. Toate acestea, dovedesc dragostea oamenilor sovietici pentru țara noastră, pentru poporul frate român.

Legăturile dintre redacție și cititorii sovietici nu se încheie, însă, odată cu concursul. Mulți dintre ei devin un fel de corespondenți permanenți ai revistei. Scriu, fac sugestii prețioase, propun teme de noi concursuri, de noi rubrici, critică unele materiale, scrisorile lor constituînd de multe ori surse de inspirație pentru redactorii revistei. De pildă, nu de mult redacția a primit din partea cititoarei N. Urgalkina — care ne-a vizitat țara în calitate de cîștigătoare a unui concurs — o fotografie a lui Andrian Nikolaev pe care cosmonautul scrisese: „Revistei „Narodnaia Rumania” cu sincere salutări. A. Nikolaev. 2.IX.62”. N. Urgalkina locuiește în Ceboksari, capitala R.S.S.A. Ciuvașe și a obținut autograful cu prilejul vizitei eroului în locurile natale.

Nu de puține ori s-a întîmplat și ca eroii unor reportaje din „Narodnaia Rumania” să primească scrisori de la cititorii sovietici, în urma cărora se încheagă prietenii care durează de mulți ani. Astfel, după ce revista a publicat un reportaj în care era vorba de tînărul fruntaș în muncă Ion Toma de la uzinele „Elec-

MOSCOVA — La Casa de cultură a Uzinei de rulmenți nr. 1 are loc o manifestare a prieteniei sovieto-romîne

tromagnetica”, acestuia i-a scris tînăra Rima Bepalaia din Novotroišk (regiunea Donețk). Cei doi tineri au început să-și scrie despre țările lor, despre munca, despre planurile lor de viitor.

Printre scrisorile sosite cu prilejul ultimului concurs, se află una extrem de interesantă. Autorii ei, ziaristul R. A. Tagliev și pictorița A. E. Evstigneeva, sînt doi tineri din Baku. El este un cititor mai vechi al revistei și a hotărît să participe anul acesta la concurs. A răscolit toată biblioteca orașenească, a cercetat toate cataloagele. Masa la care lucra în sala de lectură părea o adevărată fortificație, construită din volume care mai de care mai masive. Odată, însă, a avut parte de o surpriză. La început neplăcută, apoi... Căuta volumul cu litera R al „Marii Enciclopedii Sovietice”. Era dat, însă, Cui? Se uită prin sală și-l văzu pe masa

unei fete blonde, cu ochii ca azurul cerului de vară. Fata a înțeles îndată și i-a întins volumul. Așa s-au cunoscut. El a uitat, pentru moment, și de concurs și de călătoria ce i-ar fi putut incununa munca. Au plecat, seara, împreună. A cumpărat fetei flori, s-au plimbat într-un parc. După puțin timp au reluat, de data asta, cu forțe unite, munca de căutare a răspunsurilor. Acestea au venit la redacție semnate nu de un singur cititor, ci de o tînără familie... Iar „Narodnaia Rumania” a devenit, astfel, un fel de... „naș” al celor doi tineri din Baku, care-și încheiau așa scrisoarea trimisă redacției: „Mai putem adăuga că amîndoi iubim foarte mult țara dumneavoastră, ce-i drept deocamdată „teoretic”. Pentru toată viața vom rămîne recunoscători celui de-al cincilea concurs”.

Dan Lăzărescu

O statistică recentă ne aduce cifre și date impresionante despre amploarea ajutorului acordat de Uniunea Sovietică țărilor state care au scuturat lanțurile robiei coloniale și luptă pentru făurirea unei existențe neatirnite. În momentul de față 23 de țări slab dezvoltate beneficiază de acest sprijin, în cadrul unor acorduri de colaborare economică prevăzând construirea de către U.R.S.S. a circa 480 de obiective. Multe din aceste obiective au și fost construite — altele sînt în curs de construcție.

Douăzeci și trei de țări au descoperit partenerul preferat

Acordurile cu U.R.S.S. joacă un rol important în dezvoltarea economică pe baze sănătoase a Indiei, Indoneziei, Republicii Arabe Unite, Irakului, Afganistanului, Guineei, Ghanei și a altor țări afro-asiatice. În ultimul timp, acorduri deosebit de însemnate pentru dezvoltarea ei economică a încheiat cu U.R.S.S. Cuba — prima țară liberă și independentă din America Latină.

După calcule făcute de statisticieni, întreprinderile construite în cele 23 de țări cu ajutorul tehnico-economic al Uniunii Sovietice vor produce anual zeci de mii de tone de utilaje și mașini, 7,5 milioane de tone de produse petroliere, 20 de miliarde de kWh energie electrică, 8,5 milioane tone de oțel, fontă și laminat.

Aproape în nici una din aceste țări, Uniunea Sovietică nu este singurul partener în colaborarea economică. Pe căi mai mult sau mai puțin ocolite, monopolurile și trusturile care le-au exploatat în trecut sau noii concurenți postbelici — monopolizii vest-germani și japonezi — încearcă unii să recâștige iar alții să ciștige poziții importante în economia fostelor țări coloniale și dependente. Competiția în care vînd nevrînd sînt atrase prin prezența tot mai activă a Uniunii Sovietice pe tărîmul colaborării economice cu țările slab dezvoltate nu dă, însă, rezultate favorabile pentru țările capitaliste. Popoarele fostelor colonii au prilejul de a face comparații concrete între două modalități de colaborare și, drept consecință, să hotărască și preferințele.

Nu vom insista aici asupra avantajelor cunoscute pe care le prezintă colaborarea economică promovată de U.R.S.S. și de celelalte țări socialiste, în contrast cu condițiile grele pe care caută să le impună firmele monopoliste din Occident. Vrem să relevăm numai apariția unui nou aspect al lucrurilor, care face ca Uniunea Sovietică să devină din ce în ce mai mult partenerul preferat. Este vorba de superioritatea tehnică sovietică, dovedită în practică, acolo unde întreprinderile construite de specialiștii din U.R.S.S. au pus în inferioritate obiectivele realizate de tehnicienii unor țări cu vechi tradiții industriale, ca Anglia sau Germania federală.

Cît se poate de elocventă este, în această privință, situația creată în India în domeniul dezvoltării siderurgiei. În cadrul celui de al doilea plan cincinal, guvernul indian a prevăzut construirea a trei oțelării, încheind în acest scop acorduri cu Uniunea Sovietică, cu un consorțiu englez și cu trusturile vest-germane Krupp și Demag. Toate cele trei întreprinderi siderurgice trebuiau să intre în funcțiune — conform contractelor — la sfîrșitul anului 1961. Urmărind să-și concureze cu orice preț pe constructorii sovietici și englezi, tehnicienii vest-germani s-au dat peste cap să termine primii. Astfel, prima baterie de cuptoare a oțelării de la Rurkele, construită de ei a fost gata de funcționare în septembrie 1958; la Bhilai, sovieticii au dat-o în februarie 1959, iar englezii, la Durgapur, abia în august 1959.

Cu avansul pe care-l aveau, firmele germane ar fi putut ciștiga întrecerea. Rezultatul final a constituit, însă, o surpriză pentru toți cei care subapreciau forța concurentului sovietic. În martie 1962 combinatul din Bhilai lucra cu întreaga sa capacitate de producție, în timp ce uzina construită de Krupp și compania nu-

proiectată, iar cea a englezilor doar cu, 40 la sută.

Scoțînd în evidență acest eșec, revista americană „Management Digest” (o publicație a cercurilor marilor business) scrie că firme vest-germane atît de bine cunoscute pe

de tone, a fost construită de R. P. Romîna.

La sfîrșitul verii acesteia, în localitatea Neiveli (statul Madras) a început să dea curent electric primul generator al unei termocentrale construite tot de specialiștii sovietici. A-

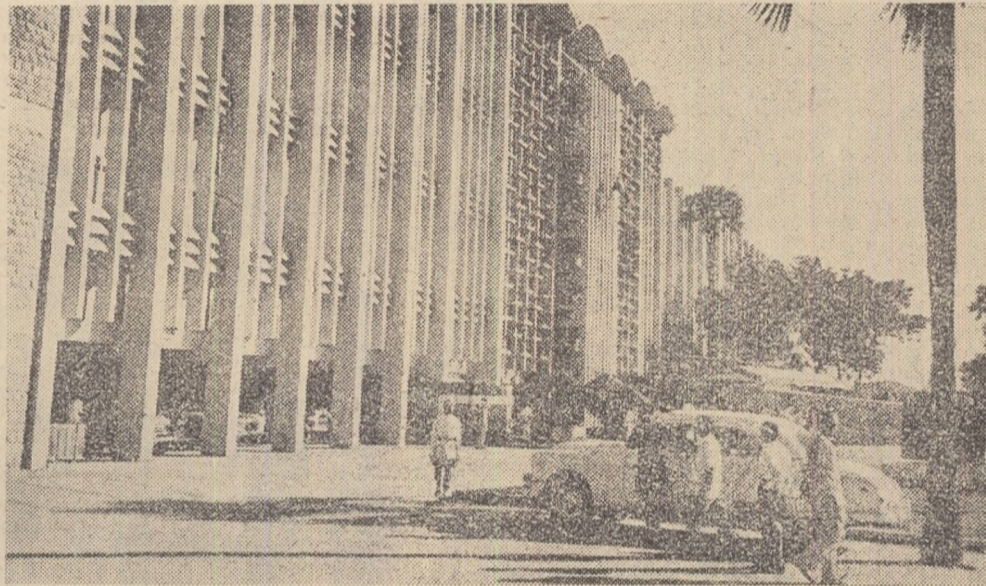
calitatea utilajului sovietic. De amintit că U.R.S.S. acordă Indiei ajutor economic și tehnic pentru construirea a 5 centrale electrice, cu o putere totală de peste 1.500.000 kW.

Uniunea Sovietică mai construiește centrale electrice, de o importanță vitală pentru economia națională, în Afganistan și în alte țări slab dezvoltate.

Desigur că aceste obiective atestă îndeajuns nivelul înalt atins de Uniunea Sovietică în domeniul construcțiilor electroenergetice. Dar ele sînt totuși mici în comparație cu gigantica lucrare începută de specialiștii sovietici la Asuan, în Egipt, unde va fi ridicat pe Nil un baraj lung de 5 km, înalt de 111 metri, un lac de acumulare întins pe 500 km. cu un volum de 130 miliarde de metri cubi de apă și o hidrocentrală înzestrată cu 12 turbine a câte 175.000 c.p. fiecare.

Tot mai dese sînt astfel ocaziile cînd reprezentanții vechilor țări industriale din Apus trebuie să admită că mitul superiorității lor tehnice nu mai poate ține piept realității impuse de uriașele progrese ale științei și tehnicii sovietice. Pentru prima oară în istorie, o țară mare și puternică își pune capacitatea ei tehnică la dispoziția țărilor rămase în urmă, pentru a le ajuta să se ridice la o viață economică independentă. Superioritatea din trecut a marilor puteri capitaliste a servit doar intereselor egoiste ale plutocrației. De uriașul potențial economic sovietic beneficiază prezentul și viitorul omenirii.

M. Mihail

India — Institutul tehnologic din Bombay joacă un rol de frunte în pregătirea cadrelor științifice naționale. La acest institut predau 13 profesori sovietici iar 18 profesori indieni și-au dobîndit calificarea în U.R.S.S.

piața mondială, cum sînt Krupp și Demag, s-au compromis pur și simplu cu uzina construită de specialiștii lor în India. Multe instalații prezentau grave defecte de construcție, ceea ce a determinat introducerea unor modificări serioase în planul inițial. „Reprezentanții țărilor industriale dezvoltate care se angajează să construiască întreprinderi în țările slab dezvoltate — conchide revista americană — ar trebui să tragă învățăminte din jalnica experiență de la Rurkele”.

De aceeași părere este și ziarul englez „Sunday Telegraph” care amintește caracterizarea dată uzinei de la Rurkele de către Subramaniam, ministrul industriei grele al Indiei: „copilul bolnav al industriei indiene”.

Și iată și opinia unui cunoscut ziarist indian, K. Ramachand: „Uzina de la Bhilai dă acum o cantitate de oțel echivalentă cu producția ambelor uzine construite de vest-germani și de englezi la Rurkele și Durgapur. Numai uzina din Bhilai aduce statului beneficii, celelalte lucrează în pierdere”.

Se știe, de altfel, că drept urmare a succesului de la Bhilai, guvernul indian a convenit recent cu U.R.S.S. ca uzina să fie extinsă pînă la o capacitate de producție de 2,5 milioane de tone anual.

Dar să mai amintim, în treacăt, și de un alt domeniu — petrolul în care experții occidentali au ieșit compromiși în India, din cauza pronosticurilor lor pesimiste, dezmințite total de rezultatele obținute ulterior de specialiștii sovietici. „Dacă veți fi în stare să găsiți petrol în India, cu excepția celor cîteva sonde din răsăritul țării, ne obligăm să vi-l plătim în greutate aur” — spuneau cu aroganță reprezentanții trustului anglo-olandez „Royal Dutch Shell” și al celor americane „Socony Vacuum Oil” și „Caltex”. În scurt timp, specialiștii sovietici, cărora li s-a alăturat și un grup de petroliști romîni, au dovedit însă că India posedă importante zăcăminte de țifei. Au fost identificate primele trei regiuni petrolifere, unde rezervele sînt apreciate la 70 de milioane de tone, trecîndu-se imediat la începerea extracției. Cu ajutor sovietic se și construiește o rafinărie cu o capacitate de prelucrare anuală de 2 milioane de tone de țifei, se proiectează o a doua similară iar o a treia, de 700.000

ceastă centrală, pe care presa o numește „Bhilaiul din sudul Indiei”, va avea o mare importanță pentru industrializarea unei mari regiuni agricole. Ministrul Malaviya a elogiat în mod deosebit munca specialiștilor și

ORIZONT

DIRECTIILE DE PRODUCȚIE LA LUCRŪ

Plenara din martie curent a C.C. al P.C.U.S. a hotărît înființarea în regiuni, tinuturi și republici a unor noi organe de conducere a producției agricole, așa numitele Direcții de producție colhozo-sovhoznice și sovhozo-colhoznice. Raportul prezentat de N. S. Hrușciov la plenară cuprindea ideile călăuzitoare ale noii activități a Direcțiilor de producție. Printre altele, raportul arăta că organele de conducere agricole nou înființate vor trebui să-și îndrepte atenția spre sporirea producției agricole, spre asigurarea îndeplinirii planului de stat la capitolul achiziției și spre crearea rezervelor de stat și a fondurilor necesare în colhozuri și sovhozuri.

Au fost înființate 966 de Direcții de producție colhozo-sovhoznice și sovhozo-colhoznice. Pentru a înțelege mai bine structura noilor organe de conducere să ne oprim asupra activității unuia din ele: Direcția colhozo-sovhoznică Armavir din tinutul Krasnodar. Aceasta cuprinde trei raioane, pe al căror teritoriu se află 33 de colhozuri și 19 sovhozuri, cu o suprafață totală de 548.000 de hectare. Direcția de producție Armavir este condusă de un director și un locțiitor, pe lângă care mai există un corp de 12 inspectori organizatori.

O atribuție de seamă a Direcțiilor de producție este elaborarea și introducerea de sisteme agricole raționale, prin alegerea unei structuri a suprafețelor însămînțate care să îngăduie obținerea de producții sporite la hectar. De la începutul activității ei, Direcția de producție Armavir și-a concentrat atenția îndeosebi asupra acestei probleme. Începînd chiar cu anul acesta a fost revizuită structura suprafețelor însămînțate. În timp ce în 1961 gospodăriile cuprinseser în această zonă aveau 45.489 de hectare ocupate cu ierburii perene și 47.182 hectare cu ierburii anuale, anul acesta ierburile anuale au fost înlăturate de pe aproape toată suprafața iar cele perene au fost menținute numai pe 20.000 de hectare. Pe suprafețele rămase astfel disponibile au fost însămînțate culturi de mare productivitate.

În centrul atenției Direcțiilor de producție se află, de asemenea, organizarea modului de folosire a mijloacelor tehnice și a altor mijloace. Direcția de producție Armavir studiază experiența celor mai buni mecanizatori și ia măsuri pentru introducerea ei în toate colhozurile și sovhozurile. Ea a aprobat și recomandat, de pildă, tuturor gospodăriilor experiența mecanizatorilor din echipa lui V. M. Kalașnikov (sovhozul „Kuban”) care cultivă recolte bogate de porumb fără să folosească munca manuală.

Alte sarcini importante ale Direcțiilor de producție sînt apoi organizarea producției și normarea și retribuția muncii în colhozuri și sovhozuri. Hotărîrea cu privire la reorganizarea agriculturii sublinia că P.C.U.S. și guvernul sovietic socotesc retribuția suplimentară a muncii în colhozuri și sistemul plății în acord și al premiilor în sovhozuri ca o contribuție importantă la creșterea productivității muncii în producția agricolă.

Direcția de producție Armavir a studiat profund această problemă și a luat o serie de măsuri în vederea intensificării interesării materiale a lucrătorilor agricoli în rezultatele muncii. În acest sens au fost luate măsuri privind introducerea în producție a celor mai noi realizări ale științei și tehnicii. O primă consecință este aceea că 85 de echipe de pe cuprinsul zonei Armavir cultivă acum porumbul fără să folosească muncă manuală.

De la înființarea noilor organe agricole s-a scurs numai o jumătate de an. Dar în acest scurt răstimp ele au și izbutit să obțină succese importante.

V. S.

ÎN OCEANUL ÎNSTELAT

de **ANDRIAN NIKOLAEV**
și **PAVEL POPOVICI**

Piloți cosmonauți ai U.R.S.S.,
Eroi ai Uniunii Sovietice

Comentatorii străini afirmă că U.R.S.S. a depășit cu mult America în explorarea spațiului cosmic, că nu e departe ziua când rușii vor ajunge pe Lună. Despre Lună se vorbea mult și noi am ascultat chiar o conferință științifică de popularizare despre misterele ei, transmisă de o stație de radio. Era amuzant să ascuți un lector, care se afla undeva pe Pământ și, zburând în Cosmos, să privești Luna despre care vorbea el. Luna adevărată ne servea într-un fel ca material didactic pentru această conferință destul de interesantă.

Radioul ne informa despre tot ce se petrecea în lume, în scumpa noastră Uniune Sovietică. Succesele științei și tehnicii sovietice stârneau un val de entuziasm printre muncitori și colhoznici. Aflam vești despre faptul că uzinele, fabricile și minele lucrau în schimburi de onoare și multe colective de producție, secții și brigăzi dădeau oțel, cărbune, petrol și țesături peste plan, iar pe ogoarele colhoznice se intensifica munca de recoltare. De pe Pământ ni se comunica că ziarele centrale și locale publicau numeroase articole, reportaje și versuri consacrate zborului navelor „Vostok-3” și „Vostok-4”. Era îmbucurător să ați că în „Pravda” apăruseră scrisori ale părinților noștri, trimise din Clușajia și Ucraina. Într-o oarecare măsură ele ne erau adresate și nouă, dar nu le puteam citi decât la întoarcerea pe Pământ.

Am amintit până acum despre prietenii noștri apropiați — cosmonautul numărul cinci și cosmonautul numărul șase — care, înainte de start, erau pregătiți să ocupe la nevoie fotoliile piloților din cabinele navelor „Vostok-3” și „Vostok-4”. În timpul zborului, fiecare dintre noi continuam parcă să le simțim prezența alături de noi. Căci ei cunoșteau cel mai bine sarcinile noastre, știau ce trebuie să facem, în orice clipă a zborului. Făcând de serviciu la punctul operativ de dirijare, ne dădeau din când în când câte un sfat competent. Îi înțelegeam de la primul cuvânt pentru că fiecare dintre noi, inclusiv rezervele, efectuase de mai multe ori zborul în condiții terestre, în timpul antrenamentelor.

Glasurile lor cunoscute ne aminteau de familia unită a cosmonauților. Această familie are multe trăsături noi, comuniste. Ne unește nu numai munca pasionantă, dar și interese comune. E de ajuns ca unul dintre noi să vorbească elogios despre o piesă sau un film la ordinea zilei, că ne și ducem să-l vizionăm în colectiv, după care îl discutăm, polemizăm și, în cele din urmă, ajungem la o concluzie comună. Seara, ne vizităm unul pe celălalt, ne împrumutăm cărți, discutăm. Și familiile noastre sînt prietene. Cosmonauții simt nevoia de a-și vorbi unul altuia cinstit și sincer despre toate problemele serioase și presante, fie ele plăcute ori neplăcute.

Simțind de-a lungul întregului zbor atenția neobosită a tovarășilor, grija lor pentru noi, participarea lor vie la tot ce se petrecea în acele zile în

— Se pare că a adus florile astea
de undeva de sus!

Cosmos, am profitat de o clipă liberă și le-am transmis prin radio:

— Vă vom îndreptăți speranțele. Pe curînd. Vă îmbrățișăm și vă sărutăm — Pavel. Andrian.

Am transmis din Cosmos câteva cuvinte calde și prietenoase, zărilor care ne însoțiseră pe cosmodrom și trebuiau să ne întâmpine la locul de aterizare.

La sfîrșitul zilei de 13 august, pe tablourile luminoase din cabinele navelor noastre au apărut

niște cifre îmbucurătoare. Ele confirmă că „Vostok-3” efectuase patruzeci de rotații în jurul globului pămîntesc, iar „Vostok-4”, străbătînd pe o orbită apropiată, circa un milion de kilometri — înconjurase de douăzeci și patru de ori planeta. Urmatoarele douăzeci și patru de ore ale zborului nostru în grup au decurs în aceleași condiții excelente ca și primele.

Plăcuta oboseală a muncii se făcea tot mai simțită așa încît, după ce ne-am urat noapte bună, am început să ne pregătim de culcare.

— Ce-ai avut la cină? — a vrut să știe „Șoimul”.

— Ce-ai mâncat și tu — i-a răspuns „Vulturul”.

— Iar ca desert am savurat o felie de vobla*)...

— Vobla? — a întrebat mirat „Șoimul” — dă-mi și mie puțin...

— Vino mai aproape, să împărțim...

Intrucît programul de zbor nu prevedea, însă, unirea navelor noastre în Cosmos, gustosul vobla a rămas privilegiul celui care se gîndise să-l ia cu el în zbor.

În dimineața zilei de 14 august, pe navele noastre a început din nou activitatea prevăzută în program. Ne familiarizaserăm cu zborul în Cosmos și ne obișnuisem cu graficul nostru sever. Acum, peisajele astrale și pitoreasca priveliște a Pămîntului îndepărtat, pe jumătate învăluit în nori, nu ne mai mirau ca la început. Omul se obișnuiește cu de toate!

Activitatea, destul de bogată și în ziua aceea, s-a desfășurat cu spor, fără cusur, cum se spune, lucru la care a contribuit și microclimatul din cabinele noastre. În ciuda duratei zborului, atmosfera din cabină era curată și proaspătă, amintind de aerul ozonat care se simte pe cîmp după furtună. Temperatura și umiditatea erau normale. Și din nou am repetat în gînd cuvintele de sinceră recunoștință transmise în ajun oamenilor de știință, constructorilor, inginerilor, tehnicienilor și muncitorilor — creatori de rachete și nave cosmice.

În cabina navei „Vostok-4” se afla un portret în miniatură al lui Vladimir Ilici Lenin, desenat cu măiestrie pe mătase după o cunoscută fotografie făcută în anii copilăriei lui V. I. Lenin. Chipul marelui conducător trăia în inimile noastre iar navele cosmice îi purtau ideile deasupra continentelor.

Din copilărie am fost educați în spiritul învățăturii lui atolbiruitoare. De numele lui a fost legată viața părinților noștri, adolescența, tinerețea și maturitatea noastră. Și eram mîndri că tovarășii noștri — cei dinții cosmonauți din lume, Iuri Gagarin și Gherman Titov — alături de cei mai buni oameni din țara noastră, au fost delegați la cel de al XXII-lea Congres al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice, care a adoptat grandiosul program de construire a comunismului pe calea indicată de Lenin.

Încă în zilele acelea, făcînd antrenamente în camera mică, la centrifugă, în macheta navei cosmice și la alte aparate, fiecare dintre noi hotărîse în gînd: dacă va fi ales să efectueze un nou zbor cosmic, să-și consacre misiunea încredințată istoricului Congres al constructorilor comunismului. N-am participat la Congres dar, ca și toți ceilalți oameni sovietici, am primit noul Program al partidului ca pe o lege a vieții noastre. Și, în timp ce ne aflam în Cosmos, eram extrem de fericiți că prin zborul nostru contribuim, după puterile noastre, la împlinirea prevederilor lui.

În clipele libere, stabilite de graficul zborului, ne ocupam de treburi terestre, întrerupte de zbor. Pavel Popovici învăța limba engleză sau se adîncea în studiul fizicii, Andrian Nikolaev semna fotografiile pentru constructorul principal, teoreticianul cosmonauticii și ajutorii lor apropiați. E plăcut să primești o fotografie cu un autograf semnat în Cosmos.

Eram în a treia zi de zbor comun. Programul de observații și cercetări științifice se apropia de sfîrșit. Entuziasmați am început să cîntăm solo și în doi. Am interpretat cîntece sovietice și melodia noastră preferată: „Pe potecile prăfuite ale planetelor depărtate vor rămîne urmele noastre...”

Apoi, pe Pământ s-au ivit zorile zilei de 15 august. Începea etapa finală, deosebit de complexă a zborului: aterizarea în grup a navelor cosmice. Eram bucuroși că ne vom putea îmbrățișa curînd părinții, prietenii și cunoscuții. Și în același timp eram puțin mîhnii că trebuia să ne despărțim de frumusețea și de spațiile de necuprins ale Universului, în care petrecusem atîta timp. Navele au intrat pentru ultima oară în umbra Pămîntului iar Luna, răsbind prin hublourile, desena arabescuri pe pereții

cabinelor. În clipele acelea, cînd ne luam rămas bun de la astrul nocturn, eram amîndoi într-o dispoziție lirică. Lucru ușor de înțeles, dat fiind că toată lirica universală e luminată de lumina Lunei.

Am filmat pentru ultima oară Luna și stelele. Navele noastre s-au smuls din umbră, intrînd într-un spațiu de un alb orbitor. Razele verzui ale Soarelui se revărsau peste atmosfera terestră. Linia clară a orizontului deveni portocalie, trecînd treptat prin toate culorile curcubeului — de la albastru pal la culoarea ardeziei.

Am început pregătirile în vederea aterizării. În pri-

mul rînd am făcut un exercițiu fizic menit să înviorizeze mușchii și să accelereze circulația sîngelui prin vene. Organismul trebuia pregătit pentru trecerea de la îndelungata stare de imponderabilitate la suprasolicitările considerabile ce ne așteptau în cursul coborîrii navelor. Nimeni nu știa încă cum vor fi suportate de cosmonauții aflați un timp atît de îndelungat în zbor. Era una din enigmaticele care trebuiau dezlegate.

Ne-a bucurat nespuse de mult vocea calmă a constructorului principal, care a urmărit tot timpul pulsul zborului cosmic. Ne-a cerut să alegem singuri modul de aterizare: pe nave sau cu parașuta. Amîndoi îndrăgim sportul cu parașuta și fără să ne fi vorbit înainte despre asta, am răspuns: aterizăm cu parașutele. Constructorul principal a fost de acord cu noi. Ne-a sfătuit să fixăm bine toate obiectele din cabină și să ne pregătim de lansare.

Un document. Pilotul-cosmonaut Andrian Nikolaev la cîteva minute după aterizare

La un moment dat, de pe Pământ a răsunat prima comandă. Ne-am urat unul altuia succes la coborîre și să ne întîlnim curînd pe Pămîntul natal. Cel dinții trebuia să coboare de pe orbită „Vostok-3” iar la șase minute după el „Vostok-4”. În liniștea încordată care a urmat, mai întii Andrian Nikolaev, iar apoi Pavel Popovici au auzit zgomotul caracteristic al motoarelor de frînare conectate, care încetineau destul de energic viteza navelor. În clipa aceea am simțit mai mult ca orîcînd legătura noastră cu ingenioasa aparatură și ni se părea că-i conectată cu inimile noastre. Coborînd de pe orbite, navele începeau să se apropie de primejdioasele păături dense ale atmosferei terestre. Apropierea s-a făcut simțită imediat: imponderabilitatea a început să dispară și au început să acționeze suprasolicitările nu prea mari. Era o senzație plăcută să simți din nou greutatea propriului corp. Pentru a ridica mina sau a întoarce capul era acum nevoie de un efort oarecare... Trebuia să ne obișnuim din nou cu atmosfera terestră...

Au urmat noi comenzi. Navele au pătruns rapid în păturile dense ale atmosferei. Invelișul termozolant a început să se încălzească, dînd naștere unei luminiscente orbitoare a aerului. Antenele au ars. Legătura cu Pămîntul și cea dintre nave s-a întrerupt. N-am închis jaluzelele hublourilor și am urmărit cu interes cum dincolo de geamurile lor refractare izbucneau flăcări de cele mai diferite nuanțe: predomină cînd culoarea purpurie, cînd cea albastră. Deși știam că așa trebuie să se întîmple, totuși ne cam treceau fiorii la gîndul că ne aflam în centrul unui glob de foc, încălzit pînă la cîteva mii de grade. A fost, de bună seamă, una dintre cele mai zguduitoare impresii din viață.

La coborîre, suprasolicitările au fost ceva mai puternice decît în timpul plasării pe orbită. O greutate uriașă ne apăsa în fotolii. Curenții de aer loveau în pereții navelor, făcîndu-i să vibreze. Aveam senzația că gonim într-o căruță fără arcuri pe un drum desfundat undeva lîngă Șorșela sau

* Pește din Marea Caspică.

Şase Nataşe şi un ziarist londonez

Taşkent — Centrul de televiziune

O întâmplare aparent amuzantă, în fond spinoasă şi, în orice caz, plină de învăţămintele. Ea se referă la ziaristică ţinând de legile ei universale şi de etica ei atât de necesară. Când publicăm câte ceva la ziar se cuvine să fim oneşti şi sinceri ca în viaţă, nu de altceva dar ziarul, atunci când nu e oficină cu maculatură, este o viaţă concentrată. Aceste considerente, devenite arhicunoscute pînă la banalitate, se referă la un soi de reportaj publicat în ziarul londonez „Daily Express” de către corespondentul acestuia la Moscova. Aşa-zisul reportaj operează cu date fictive şi coboară într-un grotesc cras, reeditînd, într-o formă deloc fericită, vechile calomnii aduse la adresa socialismului. Cum, însă, dincolo de minciunile gen Münchhausen, acea bucată de gazetărie standard se voia plină de umor, ziarul „Izvestia” a găsit de cuviinţă să verifice la faţa locului cele scrise de corespondentul londonez Stephen Harper, şi să tragă concluziile cuvenite. Iată, pe scurt, despre ce e vorba.

„Omul vostru din Moscova se străduieşte să vă facă cunoscută viaţa oamenilor din Rusia”. Aşa îşi începea Harper „reportajul”. Va să zică „omul vostru din Moscova”. Să fie oare vreo legătură cu spionul pe care americanii îl numeau „Omul nostru din Havana”? Sau cu un alt „om al vostru” care se numea Powers şi a încercat să plutească nevătămat deasupra ţării sovietelor? Se pare că da. Oricum, Harper a istorisit cum, într-o bună zi, el stătea solitar la barul hotelului „Sovetskaia”, sorbindu-şi cu delicii cocktailul. Iată, însă, că îşi face apariţia o tinăra femeie, pe nume Nataşa Sverdova. Tinăra avea plete lungi, blonde şi ochii mari şi verzi. Din primele schimburi de cuvinte, corespondentul londonez află că Nataşa a venit la bar pentru a se eschiva de la o şedinţă de Comsomol. El mai află apoi şi alte „date”: că Nataşa are 24 de ani, că a fost căsătorită cu un inginer, că această căsătorie a plictisit-o îngrozitor şi că, aşa dar, a fost constrinsă să divorţeze.

În concluzie, Harper îşi asigură cititorii englezi că destinul Nataşei este destinul tuturor tinerilor sovietici.

„Senzaţionalul” reportaj al lui Stephen Harper mirosea a contrafacere cale de-o poştă aşa încît doi redactori de la „Izvestia” s-au hotărît să urmărească pe viu aventura Don Juanului de la „Daily Express”.

Cei doi redactori s-au adresat, cum e şi firesc, în primul rînd „Biroului central de adrese” din Moscova. Aici li s-a spus că în capitala sovietică nu există nici o persoană cu numele de Natalia Sverdova. Dar cei doi ziaristi moscoviţi şi-au pus întrebarea: de unde să ştie corectorii de la „Daily Express” ortografia rusă? Poate că au scris greşit numele tinerei cu ochi mari şi verzi! Poate că nu e vorba de Sverdova, ci de Svartova, Svartlova sau

Sverdlova. „Biroul central de adrese” l-a informat că din toate ipostazele nominale, numai Sverdlova figurează în cartoteci: Sînt şase Natalii Sverdlova în Moscova. Şi li s-au dat cele şase adrese.

Pe strada Bolşaia Haritonovka locuieşte într-adevăr Natalia Nikolaevna Sverdlova, dar ea are 72 de ani, aşa că... e greu de presupus că această femeie venerabilă ar fi stat la un cocktail cu Harper şi ar fi fugit de la o şedinţă de Comsomol.

Există şi pe strada Uşakova 19-A, o Natalie Sverdlova, dar n-a putut fi găsită la domiciliu deoarece tocmai plecase să facă ţirguiele.

— E căsătorită?

— Da. Şi încă de 40 de ani. Are un fiu de 36 de ani, care, la rîndu-i, are şi el doi urmaşi.

Deci nici aici nu e cazul.

Pe strada Bolşaia Pirogovskaia, la numărul 37/43 s-a infăţişat o fată înaltă, cu plete lungi, blonde, dar cu ochii negri. Nu era şi nici nu fusese căsătorită. Tocmai isprăvisse facultatea de electromecanică a Institutului Politehnic şi... chiar dacă avea de gînd să se căsătorească, nu făcea acest pas cu intenţia de a divorţa.

Iată, în sfîrşit, şi o Nataşa cu ochii mari şi verzi. Locuieşte pe strada Dobroliubov, la nr. 18. E ingineră constructoare de poduri. S-a căsătorit de curînd, cu un inginer. Numai că la data pătaniei cu cocktailul era la odihnă. Cu soţul, undeva în Extremul Orient. La o altă adresă, o altă Nataşa, dar cu ochii de-un albastru intens. Şi ea căsătorită, iar în timpul presupusei aventuri a lui Harper se afla cu soţul la Feodosia, în luna de miere.

Şi, în fine, o a şasea, manichiuristă, în vîrstă de 42 de ani, plecată cu soţul la Soci.

În felul acesta adevărul a ieşit la iveală ca undelele de deasupra apei. Numai că verificările celor doi ziaristi nu s-au oprit aici. Ele au continuat şi asupra lui Harper. Prin intermediul altor corespondenţi străini de presă ei au aflat că într-adevăr Harper avea obiceiul să ia un cocktail la barul restaurantului „Sovetskaia” şi încă nu singur ci cu soţia sa. Dar, din motive de etică burgheză, Harper a hotărît să divorţeze şi să-şi lase soţia cum şi pe cei trei copii ai săi, în voia soartei.

Deci Harper pune destinul amar al tineretului din capitalism pe seama tinereţului sovietic. Numai că asemenea operaţie nu mai ţine. Cititorul de ziare, pe orice meridian al globului s-ar afla el, nu mai crede în basme confecţionate. Cele şase Nataşe îşi au morala lor, Harper şi-o are pe-a lui. E limpede ca bună ziua şi pentru acest adevăr omenirea nu are nevoie de „informaţia” nici unui corespondent special.

Al. Andriţoiu

CREION

Simplu, ca doi ori doi fac patru

O călătorie cu TU-104, mai ales cînd e vorba de traversarea munţilor Caucaz, este de fiecare dată neobişnuită, cu atât mai mult, cu cît în două ore, fără nici o escală, avionul acoperă distanţa pe care trenul o parcurge în aproximativ 36 de ore.

Participi, aşadar, la una din minunile secolului nostru, puse în slujba ta! Participi, nu stînd culcat pe covorul fermecat, bătut de toate vînturile şi ploile întîlnite în cale, sau ţinîndu-te cu amîndouă mîinile de pieptul giştii din basmul nordic, cunoscut copiilor din lumea întreagă, ci instalat comod în fotoliul moale care la apăsarea unui buton se înclină şi mai mult pe spate. Eroi zburători din basm atingeau înălţimi pe care le întrece şi un planor: de aceea eroii vedeau şi oameni la munca cîmpului, şi casele. Imaginaţia creatorilor de folclor, al celor care printr-o genială scînteie a privirii în perspectivă au prevăzut desprinderea omului de pămînt, a fost însă, cu mult întrecută.

— Tovarăşi, avionul nostru nu va decola peste cîteva minute, îi anunţă stevardesa pe pasageri. E o gruzină tinăra, cu trăsături fine, îmbrăcată în uniforma Aeroflot-ului.

— Avionul cu reacţie TU-104 aparţine agenţiei AEROFLOT Tbilisi... Este pilotat de...

Fata pronunţă numele piloţilor gruzini, cu care pasagerii făcuseră de fapt cunoştinţă cu cîteva minute mai înainte, fiindcă participaseră

şi ei, veseli şi bine dispuşi, la glumele unui grup de tineri călători.

— Avionul nostru va zbura la o altitudine de şase mii de metri, continuă stevardesa. (În timpul zborului deasupra munţilor avionul a atins de fapt înălţimea de zece mii de metri). Afară va fi o temperatură de minus 40 de grade. Ventilaţia va funcţiona tot timpul.

În timp ce avionul se află sus-sus încît pîdurile par nişte pete verzi iar apele—nervuri ale pămîntului, se serveşte ceaiul. Uriaşa pasăre de aluminiu pluteşte calm în atmosferă. Dar calmul păsării construită de Tupolev e relativ: kilometrii aleargă cu viteze uimitoare, o mie într-o oră. Pămîntul s-a transformat într-o hartă vie: întinderile de mii de hectare ale colhozurilor şi sovhozurilor, cultivate cu porumb sau cele de pe care s-au secerat recoltele de grâu, apar în forme geometrice regulate. Rîurile îşi desfăşoară cursul sub privirile călătorilor, pe sute de kilometri. Mările create de mîna omului trimit avionului, ca un salut, o rază de soare reflectată într-o fracţiune de secundă, întimplător. E senin. Oraşele defilează şi ele din cînd în cînd, reduse la mărimea unei bancnote.

Pasagerii, cea mai mare parte gruzini, întonează un cîntec pe cîteva voci. Cîntecul nu le înţelege: e poate vorba de dragoste, poate de frumuseţea pămîntului deasupra căruia zburăm.

Şi deodată, minune: şirul munţilor Caucaz,

aliniaţi ca la o mărtaşă demonstraţie. Iar printre ei, ca adevăraţi căpitani, cu căciuli albe de zăpadă, campionii înălţimilor caucaziene — virfurile Elbrus şi Kazbek. Cîntecul încetează, oamenii amuţesc de admiraţie. Admiraţie pentru munţii tulburători prin frumuseţea lor? Într-adevăr, nu deseori în viaţă poţi vedea o asemenea paradă a naturii. Rîurile de munte îşi croiesc spectaculos destinele, pe care le cîteşti ca în palmă. Înălţimile defilează. Au creştet de pe care niciodată nu se topeşte zăpada, chiar dacă soarele de vară frige.

Dar cîntecul a amuţit din admiraţie pentru om. Ce vultur, oricît de curajos ar fi el, oricît înobilat ar fi de atributul vitejiei, s-ar încumeta să se ridice pînă la asemenea înălţimi, unde aerul e rarefiat şi temperatura extrem de scăzută, fără ca inima să nu i se sfîşie bucăţi şi să se prăbuşească înfrînt şi fără viaţă în prăpăstiile alpine? Pasărea, imensa pasăre de aluminiu, construită de un inginer sovietic, planează însă demnă, liniştită, la înălţimi la care nici un vultur şi nici o altă pasăre nu s-a înălţat şi nu se va înălţa vreodată. Omul este pasărea cea mai vitează. El a zburat mult mai sus, nu numai acolo unde aripile sale au găsit sprijin în atmosferă, ci dincolo de graniţele gravitaţiei Pămîntului, în Cosmos. Incît prea mare ar fi cîntecul pentru vulturi ca asemenea ambasadori ai omenirii în spaţiul cosmic cum sînt: Gagarin, Titov, Nikolaev, Popovici să fie comparaţi cu ei.

Pasărea de aluminiu coboară din ce în ce mai mult:

— Tovarăşi, curînd Tbilisi — anunţă un ton obişnuit stevardesa. Pe acelaşi ton cu care ar spune: doi ori doi fac patru.

Victor Frunză

Tradiționala Lună a prieteniei romino-sovietice a adus și în această toamnă în mijlocul nostru oaspeți dragi din U.R.S.S.

Mesagerii ai sentimentelor de prietenie pe care le nutresc față de noi popoarele Uniunii Sovietice, ei au venit animați de dorința de a cunoaște țara noastră, realizările multilaterale ale oamenilor muncii de la noi și de a contribui și mai mult la cimentarea legăturilor frățiești care ne unesc.

Vi-i prezentăm pe oaspeții noștri și le dăm cuvântul.

ANNA BOIKOVA s-a născut în 1918 într-o familie de țărani săraci din regiunea Leningrad.

După absolvirea Institutului pedagogic din Leningrad a lucrat un timp ca învățătoare și directoare de școală. Din 1942 a intrat în munca de partid, îndeplinind diferite însărcinări (instructor, secretar de comitet raional). De șapte ani este secretară a Comitetului orășenesc de partid Leningrad.

A fost delegată la ultimele trei congrese ale P.C.U.S.: XX, XXI și XXII. La congresele XX și XXII a

membra în Prezidiul Sovietului Suprem al R.S.F.S.R.

IVAN ANDREEV s-a născut în 1912 în localitatea Miciurinsk din regiunea Tambov. După absolvirea Facultății de fizico-matematică a Institutului pedagogic din Moscova a făcut aspirantura pe lângă Institutul de filozofie al Academiei de Științe a U.R.S.S.

A lucrat ca secretar științific al acestui institut, apoi ca cercetător științific principal iar în momentul de față conduce sectorul de materialism dialectic al Institutului de filozofie.

Ivan Andreev este doctor în științe filozofice. A publicat peste 40 de lucrări științifice, printre care trei monografii.

fost aleasă membră în Comisia Centrală de revizie a P.C.U.S. Anna Boikova este deputată în Sovietul Suprem al R.S.F.S.R. și

RAISA EMTOVA s-a născut în 1926 în orașul Tașkent. A urmat cursurile Institutului de comerț exterior (Facultatea juridică) și după absolvire a lucrat un timp în cadrul Ministerului Comerțului Exterior.

Din 1951 este activistă a Asociației de prietenie sovieto-romine.

ALEXANDR STEIN s-a născut la Samarkand în 1906, într-o familie de funcționari. A absolvit cursurile

Universității din Leningrad și și-a început activitatea literară în 1929. Laureat al mai multor premii de stat, este autorul pieselor „Steagul amiralului”, „O chestiune personală”, „Viori de primăvară”, „Hotel Astoria”, „Oceanul” ș. a., ca și al unor scenarii de film: „Judecata onoarei”, „Prologul”, „Amiralul Ușakov”, „Corăbii atacă fortărețele”, „Generație salvată” etc.

AVTANDIL ABUTIDZE s-a născut în 1925 într-o familie de țărani, în localitatea Bareuli raionul Ambralauri din R.S.S. Gruzină. În 1941 a început să lucreze în colhozul din satul natal, iar în 1948 s-a calificat ca muncitor la Uzina metalurgică din Rustavi, unde lucrează și azi ca laminorist.

Construcția de locuințe — proces industrial

Programul P.C.U.S. adoptat la Congresul al XXII-lea a arătat că industrializarea construcțiilor este temelia progresului tehnic care trebuie să asigure creșterea productivității muncii în acest domeniu. Iar creșterea productivității muncii este condiția principală pentru realizarea unui nivel comunist al producției.

Prin industrializarea construcțiilor înțelegem transferarea procesului de construcție de pe șantiere în uzine și transformarea șantiereelor de construcție în șantiere de montaj, în condițiile unei mecanizări complexe.

Baza industrializării construcțiilor este la noi betonul armat prefabricat. În ultimii ani, în U.R.S.S. a fost creată o puternică industrie a betonului armat prefabricat, a apărut o metodă nouă de construcție, din panouri mari și s-a început construcția de case fabricate în întregime în uzină.

De obicei construcțiile se realizează după proiecte tip, ceea ce îngăduie să se reducă durata și prețurile de cost și să se îmbunătățească calitatea construcțiilor.

Construcția de locuințe, de edificii social-culturale și de deservire comunală se desfășoară pe o scară extrem de largă în regiunea Moscova. În vederea dezvoltării continue a industrializării construcțiilor, a transformării construcțiilor într-un proces mecanizat de montare a clădirilor din elemente de dimensiuni mari și ansamble fabricate în uzine s-a prevăzut ca în 1965 în regiunea Moscova să se realizeze 1.100.000 mp adică 73 la sută din volumul total al construcțiilor de locuințe prin metoda asamblării integrale. Prin aceeași metodă urmează să se construiască și școlile necesare pentru 25.500 de elevi sau 75 la sută din volumul total al construcțiilor de școli precum și grădinițe și creșe cu 10.800 de locuri sau 77 la sută din volumul total al construcțiilor de grădinițe și creșe.

Construcțiile realizate după metoda asamblării au la bază proiecte tip. Pentru construcțiile

de locuințe din regiunea Moscova sînt caracteristice panourile mari casetate tip beton armat pentru pereți transversali și pentru pereți portanți și panourile plane din beton armat pentru planșee de dimensiunea camerelor.

Pentru edificiile social-culturale se folosesc proiecte de clădiri din panouri mari iar în viitor se vor construi din panouri și schelet, pereții exteriori fiind fabricați din gozozolilitat.

În construcția rurală se vor utiliza proiecte unificate schelet-panouri. Edificiile vor avea pe-

reții exteriori din panouri fabricate din materiale locale sau din panouri fabricate în uzină.

Congresul al XXII-lea al P.C.U.S. a acordat o mare atenție problemelor construcției urbane. În programul P.C.U.S. se arată că linia generală a construcției urbane sovietice este construirea, dezvoltarea și amenajarea de orașe mici și medii în care pot fi create cele mai favorabile condiții pentru un trai civilizată. Asemenea orașe sînt caracteristice pentru regiunea Moscova.

În scopul soluționării acestor probleme institutul nostru elaborează un proiect de planificare a regiunii economice Moscova. Aceasta va îngădui soluționarea unor probleme ca:

amplasarea industriei, a agriculturii, a centrelor populate, a locurilor de odihnă pentru oamenii muncii, a transporturilor, a construcțiilor și rețelei ingineresti.

Paralel cu aceasta se realizează planuri generale de orașe și așezări muncitorești precum și proiecte care să cuprindă planificarea detaliată a raioanelor de locuințe și a microraiioanelor.

Schemele de planificare raională rurală sînt o parte componentă a proiectului de planificare a regiunii Moscova și cuprind

Ivan Perfilov s-a născut în 1911 într-o familie de muncitori din regiunea Moscova. După ce a lucrat o vreme ca muncitor, s-a înscris la Școala superioară de ingineri-constructori din Moscova și la Academia de ingineri militari pe care a absolvit-o în 1937.

În cei 25 de ani de activitate inginerescă a încheiat diferite munci de răspundere în domeniul construcției. De trei ani este directorul Institutului de proiectări al regiunii Moscova.

perspectivele de dezvoltare a producției agricole.

Direcția principală a lucrărilor de planificare raională rurală constă în comasarea rațională a colhozurilor, definirea specializării lor, creșterea nivelului de executare a lucrărilor agricole și zootehnice, asigurarea unor recolte înalte și stabile și a unei productivități înalte în sectorul zootehnic, crearea de centre populate de tip urban.

Noul Program al P.C.U.S. pune problema ștergerii deosebirilor esențiale, economice și social-culturale dintre oraș și sat. Proiectarea noilor așezări sovhoznice de tipul orașelului „Zarea Komunizma” ține seama tocmai de aceste cerințe.

Planificarea și construirea de centre populate rurale avînd case de locuit cu etaj, bine amenajate, introducerea în practica construcției de locuințe rurale a unor metode industriale vor contribui la crearea pentru oamenii muncii de la sate a unor condiții de trai asemănătoare cu acelea ale orașenilor. În felul acesta se vor putea șterge deosebirile între viața la sat și viața la oraș.

Institutul nostru editează în fiecare an documentație tehnică pentru construirea unui milion de metri pătrați de case de locuit. Pe baza acestei documentații, un mare colectiv de constructori și lucrători din industria materialelor de construcții traduc cu succes în viață hotărârile Congresului al XXII-lea al P.C.U.S.

I. Perfilov

Directorul Institutului de proiectări al regiunii Moscova

Agen

Adunarea de deschidere

Luni după-amiază, la Teatrul C.C.S. din Capitală, a avut loc o adunare consacrată deschiderii Lunii prieteniei romino-sovietice.

Au luat parte tovarășii Nicolae Ceaușescu, Alexandru Drăghici, Mihai Dalea, membri ai C.C. al P.M.R., ai Consiliului de Stat și ai guvernului, conducători ai instituțiilor centrale și ai organizațiilor obștești, muncitori, oameni de știință, artiști și cultură, generali și ofițeri superiori, ziaristi.

Au participat, de asemenea, membrii delegației Asociației de prietenie sovieto-ro-

Pentru România, relui Patriei, principii sovietici regăsite, arie a nomie posibil de ex Talent prețioa mondia

În r pun să lizări inimii Armea cunose prof. În 1927 în extrag tatea suturei zație rului lume le rile le frecven a fost părea rații d pentru mentat Rezum arată bine e nează a punctului. ditate chirurgia noi idea al af doborî mari.

În e gul K. pentru medica tul chi congen inimii, ficient Princip noastre prime sacrată lare. Î găsese realiză

Succese chirurgia inimii

Am fost în
în anii Ma-
Apărarea
le chirurg
al trupelor
anii... Acum
plină inflo-
ței și eco-
ros că am
ne un schimb
legii romini.
mâni au adus
la știința

Mă imi pro-
câteva rea-
chirurgiei
noi, în R.S.S.
municare a
rg armean
y, apărută în
a privire la
te din cavi-
earea unei
produs sen-
indurile ma-
în întreaga
atunci, sutu-
l au devenit
ultor oameni
o moarte ce
emenea ope-
rii aproape
urg experi-

or operații
ului suportă
că funcțio-
normal, fără
viața pacien-
u fost dobîn-
în domeniul
e exemplu și
fost aplicată
i chirurgical
ngenitale și
și vaselor

roentgenolo-
am introdus
în practica
ia tratamen-
afecțiunilor
obținute ale
elor și insu-
me cronice.
a activității
ografice, ex-
tee este con-
eardio-vascu-
noastre își
le mai noi
ei roentgeno-

logice: angio-cardiografia de
serie, angio-cardio-cinematografia,
sondarea cavităților și vaselor
inimii, electroencefalografia și
alte metode de investigație.

Tratamentul chirurgical al
afecțiunilor inimii și vaselor
este legat în Armenia de dezvolt-
tarea paralelă a anesteziei, diag-
nozei clinice și a antibioti-
celor. Mica secție chirurgicală de
pe lângă Institutul de roentge-
nologie și oncologie și sectorul
de cardiologie al Academiei de
Științe a R.S.S. Armene s-au
transformat într-un nou și im-
portant institut al republicii —
Institutul de cardiologie și chi-
rurgie a cordului. Institutul are

Andranik Djagarian s-a nă-
cut în 1916 în orașul Stepa-
nakert, într-o familie de munci-
tori. În 1938 a absolvit Institu-
tul de medicină din Erevan. A
introdus pentru prima oară în
Armenia metodele chirurgicale
de tratare a maladiilor cordului.
A. Djagarian este doctor în
științe medicale și șeful cate-
drei de chirurgie a Institutului
de medicină din Erevan.

obținute dau posibilitatea dez-
văluirii mecanismului hiperten-
siunii pulmonare și al funcțiilor
de adaptare ale vaselor mici
circulației în anumite forme de
afecțiuni ale inimii. A fost elabo-
rată o nouă metodă de deschi-
dere a inimii (împreună cu L.
D. Krimski), a cărei esență con-
stă în deschiderea cavității car-
diace, fără a despărți inima de
vasele și organele mediastinale.
Pentru „Atlasul afecțiunilor
congenitale ale inimii și ale
vaselor magistrale“, am primit
în 1957 premiul „N. N. Burden-
ko“, iar în 1958 marele premiu
 internațional „Grand Prix“ la
expoziția de la Bruxelles. Atlas-
ul și-a găsit o largă utilizare
nu numai în Uniunea Sovietică,
ci și peste hotare.

În 1961, a apărut la Erevan
cea de a doua lucrare a noastră:
„Atlasul chirurgiei inimii“, în
redactarea generală a prof. A. A.
Vișnevski, laureat al Premiului
Lenin. Noul atlas este un mate-
rial prețios pentru medicii care
se ocupă de problemele trata-
mentului afecțiunilor congenitale
și dobândite ale inimii. Lucra-
rea cuprinde planșe colorate
care înfățișează diferite forme
de afecțiuni ale inimii, embrio-
geneza inimii și a vaselor, ana-
tomia chirurgicală și tehnica
operatorie în afecțiunile inimii.
Profesorul Vișnevski a declarat
că „...originalitatea științifică a
lucrării constă în sinteza dintre
anatomie, chirurgie și arta plas-
tică“.

Cincizeci de lucrări științifice
sunt consacrate problemelor de
bază ale cardiologiei chirurgi-
cale.

Din inițiativa noastră au fost
create filme științifice și de
popularizare pentru străinătate,
care ilustrează realizările chirur-
giei cardiace în Armenia. Aceste
filme au fost prezentate în ne-
numărate rânduri la televiziune.

În R.S.S. Armeeană se desfă-
șoară o intensă activitate de
popularizare a realizărilor chi-
rurgiei cardiace, a introducerii
noilor metode de tratare a afec-
țiunii inimii și vaselor în pra-
ctica medicală a republicii.

A. Djagarian

Doctor în științe medicale

Roza Makagonova și Klara Luciko pe străzile Capitalei

Două actrițe - un interviu

Festivalul filmului sovietic din acest an a prilejuit spectatorilor noștri
intâlnirea cu două populare actrițe de cinema: Klara Luciko și Roza
Makagonova.

Deși au puțin timp liber, ele au primit cu multă amabilitate să răs-
pundă la întrebările noastre.

Roza Makagonova

— Mă pot socoti un om norocos: vizitez pentru a treia oară România, țară
de care sînt îndrăgostită. N-aș putea spune ce-mi place mai mult — tenta
rămie cu care toamna a poiezii întreg orașul, eleganța și vioiciunea lini-
lor arhitectonice ale noilor blocuri ce zimbesc tinereste de pretutindeni, în
lumina molcomă a soarelui de octombrie, fețele optimiste ale oamenilor
întîlniți în forfota străzilor, în săliile de spectacol, pe aleile parcurilor. Sînt
fericită că mă aflu din nou la București, sînt fericită că am prilejul să-mi
revăd prietenii. Și aici am foarte mulți prietenii...

— Spectatorilor: romini le-a plăcut mult personajul Taniei interpretat
de dv. în filmul „Viraj în noapte“. În ce filme ați mai jucat de atunci?

— În ultimul timp am lucrat la studioul din Sverdlovsk. Filmul a fost
terminat de curînd și nu are încă un titlu definitiv. Dar titlul provizoriu
este „Un copil dificil“. Intruchipez o tină excavatoristă, Natașa, un per-
sonaj foarte contemporan. E o fată veselă, plină de temperament, care
asemenea multor tineri sovietici de astăzi renunță la confortul casei părin-
tești plecînd să lucreze pe un șantier. Pentru mine, care am interpretat
pînă acum mai ales roluri de dramă, Natașa este un personaj neobișnuit,
cu implicații lirice și de comedie. Mi-ar face plăcere să știu că noua mea
eroină se va bucura de simpatia spectatorilor romini.

Klara Luciko

Veche cunoștință a iubitorilor de film care au văzut-o în „Cazaci din
Kuban“, „Minerul Donetului“, „A douăsprezecea noapte“, „Neamul Jurbin-
lor“, „Frunze roșii“ ș.a., Klara Luciko are mulți admiratori în țara noas-
tră, de la care primește scrisori și cereri de autografe.

— Din corespondența cu prietenii romini am aflat multe lucruri inte-
resante despre țara dv. pe care ardeam de nerăbdare s-o văd.

— Și primele impresii?

— Sînt încîntată. Bucureștiul este un oraș cu caracteristici foarte ori-
ginale. Doresc mult să-l cunosc mai îndeaproape.

— Care sînt noile dv. roluri, ce proiecte aveți?

— După „Casa de la răscruce“, unde interpretez un rol de mai mică
întîndere, am început repetițiile cu piesa „Cîmpul încercărilor“, la Stu-
dioul actorului de film din Moscova. E o piesă cu puternice accente dra-
matice, care urmărește destinele unor oameni sovietici în anii războiului
și în perioada postbelică. După premieră, intenționăm să transpunem acest
spectacol, cu aceeași distribuție, într-un film. Eroina interpretată de mine,
Liubava, este o femeie căreia viața i-a rezervat încercări grele.

— Ne-ar interesa să aflăm la ce lucrează în momentul de față soțul
dv. Serghei Lukianov, actor foarte îndrăgit de cinefilii romini.

— După cum știți, acum cîțiva ani a interpretat unul din rolurile
principale în filmul „Foma Gordeev“. Acum colaborează din nou cu regi-
zorul Mark Donskoi care transpune pentru ecran o altă creație a lui
Maxim Gorki, „Egor Buliciov și alții“. Lukianov va deține rolul principal.

— Într-o familie de actori ca a dv. spre ce profesie se simte atrasă
fetița dv. Natașa?

— Natașa spune tuturor că vrea să fie chimistă dar în momentele cînd
e foarte sinceră recunoaște că visul ei e să fie tot actriță. Deși e puțin
cam devreme pentru asemenea hotărîri.

— Ce v-ar interesa îndeosebi să vedeți la noi?

— Desigur, totul, dar mai ales litoralul, despre care am auzit lucruri
minunate.

Z. M.

manifestărilor

to-romîne, A. P. Boikova,
care a transmis poporului
romin un sincer salut și
cele mai bune urări.

În încheierea adunării a
fost prezentat un program
artistic.

În Capitală

Luna Prieteniei romino-
sovietice prilejuiește în Ca-
pitală numeroase și variate
manifestări.

Astfel de manifestări au
avut loc săptămîna aceasta
în săliile Teatrului de Stat
de Operetă, teatrelor C. I.
Nottara, Tineretului și Giu-
lești, la Clubul Finanțe
Bănci, la școala medie Mi-
hai Viteazul și Casa de cul-
tură a tineretului din raionul

N. Bălcescu, la Clubul Grivi-
ța Roșie, Casa de cultură a
studenților, Institutul Poli-
tehnic etc. Printre confe-
rențieri s-au numărat acad.
Andrei Oțelea, Octav Li-
vezeanu, vicepreședinte al
Institutului de relații cultu-
rale cu străinătatea, prof.
dr. Octav Costăchel, Paul
Cojocaru și Dinu Constan-
tin, prim-secretari ai Comi-
tetelor raionale P.M.R. V. I.
Lenin și N. Bălcescu, Ion
Culiță, președintele Sfatului
popular al raionului T. Vla-
dimirescu.

Un deosebit succes l-au
înregistrat spectacolele cu
operele „Dăruiți iubitelor
lalele“ de Oskar Sandler și
piesele „Bucătăreasa“ de

A. Sofronov și „Fata cu
pistrul“ de A. Uspenski.

În țară

La Craiova, Bacău, Ti-
mișoara, Iași, Ploiești, Tg.
Mureș, Suceava și în alte
orașe și centre muncito-
rești ale țării au avut loc
adunări consacrate des-
chiderii Lunii prieteniei
romino-sovietice.

La unele adunări au
participat reprezentanți
ai Ambasadei Uniunii
Sovietice în R. P. Romî-
nă, care au transmis oa-
menilor muncii din re-
giunile respective salu-
tul călduros al poporului
sovietic.

ARHEOLOGIA SUBMARINĂ

Cine dintre dv. nu a auzit povești și legende despre corăbiile scufundate, încărcate cu comori fabuloase, despre orașe inecate de furia valurilor, despre insule și continente înghițite de ape...

Fantasticul acestor legende țesute de-a lungul veacurilor ascunde, însă, și multe adevăruri. Mările și oceanele au „mîncat” într-adevăr de multe ori țărmuri cu așezări omenesti înfloritoare. Apele azurii au acoperit nenumărate porturi, odinioară pline de viață, temple și palate minunate. Și chiar și riurile au avut o acțiune similară. Niprul, de pildă, făcea înainte vreme legătura între Marea Neagră și Marea Baltică. Și n-ar fi exclus ca în aluviunile lui să se găsească luntre zaporojene.

Aceste împrejurări au determinat o seamă de arheologi să părăsească explorarea pămîntului, pentru a pătrunde sub apă. Cel dintîi arheolog care și-a îndreptat cercetările în acest sens a fost marele savant sovietic Ruben Abgarovici Orbeli, care este de altfel întemeietorul arheologiei submarine.

Legende și realitatea

Expedițiile lui Orbeli au avut loc în special în bazinul Mării Negre, al cărei litoral a fost locuit de om încă cu multe mii de ani în urmă. În apropierea Sevastopolului, un grup de arheologi conduși de Orbeli a descoperit în fundul mării ruinele vechiului port Chersones. Pe malurile limanului Niprului și Bugului, unde poposise cîndva și Herodot, „părintele istoriei”, aceeași expediție a descoperit sub apă anticul oraș Olbia, intrarea principală în oraș, „poarta lui maritimă”, instalațiile portuare, scări monumentale de marmoră. Tot în Bug, Orbeli a descoperit o luntre veche de cel puțin 2.500 de ani, lucrată fără ajutorul fierăstrăului dintr-un singur trunchi de stejar.

Cercetînd documente și legende vechi, Orbeli a început apoi să reperițe și alte „șantiere acvatice” demne de a fi investigate. Studiind o serie de manuscrise ale lui Pușkin, el a aflat că poetul s-a întîlnit o dată pe Marea Neagră cu niște amatori de antichități care zăriseră sub apă strimtorii Kerci ruinele unor clădiri. Despre aceeași așezare veche rusească din regiunea Kerci pomenea și vestitul „Cîntec despre oastea lui Igor”.

Și într-adevăr expediția de la Kerci

a dat la iveală multe antichități prețioase care zăceau în fundul apei.

A existat cetatea Argonauților?

După Orbeli, mort în 1943, alți arheologi sovietici și-au dedicat viața dezlegării tainelor milenare ascunse sub ape. Cea mai importantă descoperire din ultimul timp este aceea a cetății fondate de legendarii Argonauți care au furat „lîna de aur” regelui Colchidei. Debarcarea lor s-a produs în anticul oraș grec Dioscurias, menționat în multe lucrări antice. Strabon, unul din cei mai mari geografi greci, scria că Dioscurias era centrul cel mai de seamă al Colchidei. Un guvernator roman, Flavius Arrianus, povestea în memoriile sale

După părerea lui Leonid Șervașidze, cetatea Dioscurias, ca și orașul antic Sebastopolis din apropiere, s-au scufundat în apă din cauza unui cataclism geologic. Un fragment din zidul Sebastopolisului mai există pe țărm, dar partea lui cea mai importantă continuă în mare, unde se găsesc și ruinele caselor, la adîncimi care variază de la 3 la 10 metri. După obiectele casnice și cioburile de olărie

● Comorile de pe fundul mărilor ● Manuscrise, documente și inscripții care vorbesc despre orașe scufundate ● Enigma cetății dintr-un lac din Armenia ● Chimia colaborează cu arheologia submarină

despre vizita sa în orașul Sebastopolis, situîndu-l pe locul vechiului Dioscurias.

În ciuda numeroaselor dovezi de existență reală a cetății Argonauților, multă vreme nu s-a putut totuși găsi nici o urmă a ei. Dar arheologii sovietici A. Bașkîrov, Lev Soloviov și Leonid Șervașidze, după ce au stabilit cu precizie că locul citat în documente și manuscrise se află în apropierea orașului Suhumi din Abhazia, au pornit la lucru.

Cercetările au fost făcute în jurul unui dig de piatră dezgropat de muncitorii care executau niște lucrări portuare la Suhumi. Pe acest dig, ochiul atent al arheologilor a descoperit o placă cu o inscripție... rebusistă: „HADR. PER. FL. A. P. I. FEC.”. Descifrarea ei a dus la un prim punct de sprijin. Inscripția era de fapt un „act de naștere” succint: „Hadrianus per Flavio Arriano portum istem fecit”. („Adrian a făcut acest port prin Arrianus”).

Lucrări submarine efectuate de scafandri în fața golfului Suhumi au scos la iveală anticul Dioscurias. Într-un turn acoperit de ml și alge au fost găsite o sumedenie de resturi de olărie neagră de origine greacă, datînd din secolul III și II î.e.n.

găsite în fundul apei s-a putut stabili data catastrofei. Aceasta s-a produs în secolul III al erei noastre.

În același timp, alți arheologi sovietici au întreprins noi expediții submarine interesante. Un grup de arheologi conduși de prof. Vladimir Blavatski a reluat anul acesta explorările pentru descoperirea cetății Olbia, începută încă de Orbeli. În locurile unde s-a scufundat bogata colonie greacă din sec. VI î.e.n., au fost descoperite multe mărturii noi despre relațiile comerciale dintre greci și popoarele care locuiau pe țărmul Mării Negre.

O altă expediție arheologică a descoperit ruinele unui vechi oraș fondat de către coloniștii greci în sec. VI î.e.n. și distrus mai tîrziu de huni. Era unul din orașele cele mai frumoase ale coastei nordice a Mării Negre și se numea „Kepi” („grădini” în grecește). Din fortăreața orașului au fost scoase la lumină, de sub apă, multe plăci de marmoră pe care s-au mai păstrat inscripții de o mare valoare istorică.

3.000 de ani sub apă

Uneori, însă, și natura „colaborează” cu arheologia submarină pentru

Batiscaf sovietic pentru cercetări pînă la adîncimi de cîteva sute de metri

a pune la dispoziția cercetătorilor vestigiile trecutului. Acum cîțiva ani, de pildă, cu ocazia secării apelor lacului Sevan din Armenia, arheologii au descoperit pe fundul lui rămășițele unui vechi oraș. S-au găsit locuințe bine conservate, ruinele unor ziduri de întărire care au servit la apărarea populației locale, ornamente din aur și bronz, obiecte de uz casnic, arme, armuri și care de luptă.

Aceste obiecte au fost apreciate ca datînd de circa 3.000 de ani. Arheologii n-au putut găsi, însă, nici un indiciu care să-i lămurească despre ce oraș era vorba.

Recent, enigma a fost dezlegată. Nu departe de locul unde a fost descoperit orașul antic, savanții au găsit pe o stîncă o inscripție cuneiformă care datează din secolul al VII-lea î.e.n. Descifrarea inscripției a arătat că orașul se numea „Kepi” („grădini” în grecește). Din fortăreața orașului au fost scoase la lumină, de sub apă, multe plăci de marmoră pe care s-au mai păstrat inscripții de o mare valoare istorică.

Și, în sfîrșit, iată și istoria unei alte descoperiri, în care arheologia submarină colaborează cu chimia într-un mod sui-generis. Toate cronicile istorice amintesc de comorile furtive de armata lui Napoleon din bisericile Kremlinului. Urmăriți de partizanii ruși, de detașamente de cavalerie ușoară și de cazaci, soldații francezi au ascuns în fuga lor disperată comorile sustrase. Dar unde? Mărturiile contemporanilor și tradiția populară spuneau că ele au fost ascunse în jurul lacului Semlevo.

Au fost explorate cu atenție mlaștinile care mărginesc lacul. Arheologii au stabilit că lacul s-a retras cu cîteva zeci de metri în cursul ultimilor 150 de ani. Săpăturile și forajele efectuate nu au dus, însă, la nici un rezultat. Cercetările făcute în fundul lacului au fost de asemenea infructuoase.

Atunci în ajutorul arheologilor a sărit chimia. Analiza unor „mostre” de apă extrase din lac a permis constatarea unei particularități interesante. Lacul s-a dovedit a fi o adevărată „baie electrolitică” în care fusese dizolvat argint. Dar la Semlevo nu există zăcăminte naturale de argint. Părea, probabil, că urmele de argint din apă sînt datorite comorilor dispărute. Extragerea lor a fost îngreuiată de faptul că în fundul lacului s-au format mari depozite de turbă. S-a propus, dar, secarea lacului, ceea ce va duce la valorificarea zăcămintelor de turbă și a îngrășămintelor naturale aflate în fundul lacului și totodată la recuperarea rămășițelor obiectelor de preț.

Acestea sînt numai cîteva din realizările arheologiei submarine, o știință tină care are drept scop să transforme fundul apelor într-o „carte deschisă” pentru descifrarea tainelor trecutului.

Em. Roman

MOTOR DE TRACTOR CU RĂCIRE CU AER

Construcții de tractoare din Minsk au realizat prototipul unui nou motor, model „DV-50”, cu răcire cu aer. Noul motor are o construcție mai simplă, și este mai sigur în exploatare decît motorul cu radiator de răcire cu apă, pentru fabricarea căruia sînt necesare metale neferoase deficitare, ca plumbul, cuprul, cositorul. Noul motor este de tipul Diesel cu patru cilindri, cu putere nominală de 55 CP și 1.600 rot/min. Motorul este montat pe tractorul „MTZ-50”, care acum poartă marca „MTZ-50 V”.

O NOUĂ VOPSEA PENTRU CLĂDIRI

Sînt puțini cei care știu că praful obișnuit are o sarcină electrică și că această sarcină este totdeauna pozitivă. Pe de altă parte, majoritatea vopselelor și materialelor de lăcuire folosite în construcții sînt fie încărcate negativ, fie că n-au nici o sarcină electrică. Intrucît sarcinile de semne diferite se atrag, particulele de praful „pozitiv” aderă la pereții „negativi”. Dintre toate materialele de construcții numai marmura are o sarcină electrică de același semn cu sarcinile electrice ale firelor de praful. Un grup de cercetători de la Institutul de cercetări pentru noi materiale de construcții din Moscova a hotărît să folosească această proprietate a marmurei. Sub conducerea lui K. I. Karasev, candidat în științe chimice, la acest institut au fost realizate pentru prima oară în lume vopsele care posedă o sarcină electrică pozitivă și proprietăți de respingere a prafului. Aceste vopsele costă puțin și vor fi folosite pentru finisarea fațadelor de clădiri și a pereților în încăperile interioare. Zilele trecute au fost acoperite cu vopsea „pozitivă” casele unui cvartal de locuințe din Moscova.

TEORIA PROFESORULUI OVCINIKOV

A. Ovcinikov, profesor la Institutul de prospectări geologice din Moscova, a expus în cadrul Simpozionului hidrogeologic internațional de la Tașkent o nouă

teorie despre sistemele unice de presiune a apei, cuprînzînd bazinele arteziene și toate apele superficiale. Noua concepție despre apele subterane s-a reflectat în prima hartă de sisteme de presiune a apei de pe teritoriul Uniunii Sovietice. Dr. Ovcinikov a comunicat că a alcătuit și schema unei hărți similare pentru întregul glob pămîntesc.

MAȘINĂ PENTRU PRELUCRAREA SOLULUI ÎNGHEȚAT

La Institutul politehnic din Tomsk a fost proiectată și construită instalația „URMG-60” pentru prelucrarea solului înghețat. Ea a fost creată pe baza tractorului de corhănit „TDT-60” și a mașinii de havat. Construcția permite prelucrarea solului înghețat în condițiile deplasării continue a tractorului. Un multiplicator special asigură 40 de viteze de lucru pentru deplasare la o tăiere a solului variînd între 0,5 și 3 m pe minut și patru viteze de tăiere pentru lanțul tăietor. Instalația păstrează totodată vitezele înalte de manevrare ale tractorului de corhănit. Mașina este deservită de un singur om, în timp ce celelalte mașini asemănătoare sînt deservite de doi oameni.

ELECTROCAR CU ACUMULATOR

La uzina constructoare de mașini din Torek se fac pregătiri pentru fabricarea în serie a electrocarului cu acumulator „8-ARP-3” de calitate superioară. Noul electrocar va fi folosit în mine unde, din cauza pericolului de explozii sau din cauza micii înălțimi a galeriilor, nu pot fi folosite locomotive cu contact. Protecții au amplasat rezistențele în apropierea cabinei mecanicului, ceea ce a permis micșorarea lungimii electrocarului și renunțarea la balast. Pentru minele unde sînt posibile degajări brusce de praful de cărbune și gaze și emanații de gaz metan se construiește un electrocar special cu acumulator „5-ARV”. Grație securității totale în ceea ce privește exploziile, echipamentul electric al electrocarului poate fi utilizat și la instalațiile de ventilație din mine. Forța de tracțiune a electrocarului este de 5,2 t, iar viteza de 4,75 km/h.

m
i
c
r
o
s
c
o
p

RAIKIN DESPRE... RAIKIN

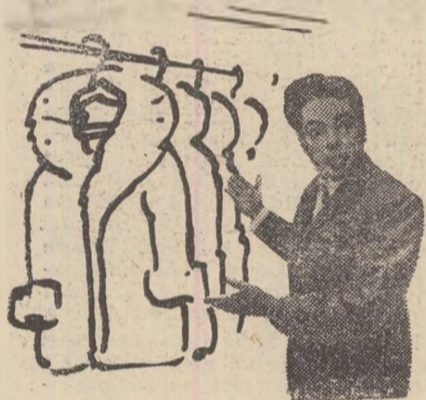

Ilice, fără pasiuni și personalitate. Vor mai fi și atunci suferințe pricinuite de iubiri neîmpărțite; copiii vor continua să se nască goi-goluți și fără studii superioare. Vor trebui dar și atunci educați, se vor îmbolnăvi, vor face pozne, se vor lua la bătaie, ba vor sparge chiar și geamuri, dacă cumva geamurile viitorului nu vor fi incasabile. Aceste scene mi-au apărut atât de vii în imaginație încît m-am și trezit cu eroii lor la ușă. Să vi-i prezint:

Iată o bunică care dă să minince nepoțelului. Dintr-o veche obișnuință, apelează fără să-și dea seama la instinctul de proprietate al băiatului:

— Dacă nu mininci cașa, să știu că o dau pisicuței.
— Bine, dă-i-o, răspunde conștient băiatul, și bunica își amintește că fraza ei e o rămășiță a trecutului și tace încurcată.

Unui cetățean i s-a adus o șubă la domiciliu. El o refuză însă, arătând că mai are cîteva.

— Bine, dar acelea s-au demodat, nu se mai poartă.

— Pentru mine toate șubele sînt la fel.

— Ei, dumneata ai rămas în urmă, cetățene. Ai neapărată nevoie să frecventezi cursurile pentru cultivarea gustului. Poftim un abonament!

De aproape două săptămîni, colectivul Teatrului de miniaturi din Leningrad se află în turneu în țara noastră. După un număr de spectacole la Constanța și Iași, artiștii săi vor fi oaspeții Capitalei.

Personajele intruchipate de Arkadi Raikin în micile scene ilustrate pe care le publicăm mai jos, nu fac parte din nici un spectacol. Ele au fost improvizate de Raikin pentru un spectacol de miniaturi dat cîndva în... viitor. Dar să dăm cuvîntul oaspetelui sovietic.

Cum va fi teatrul de miniaturi al viitorului? Cu siguranță vesel, liric, spiritual. Căci oamenii nu se vor transforma în niște făpturi angherite.

— Ce-i cu tine? — exclamă uimit șeful la vederea unui subaltern.

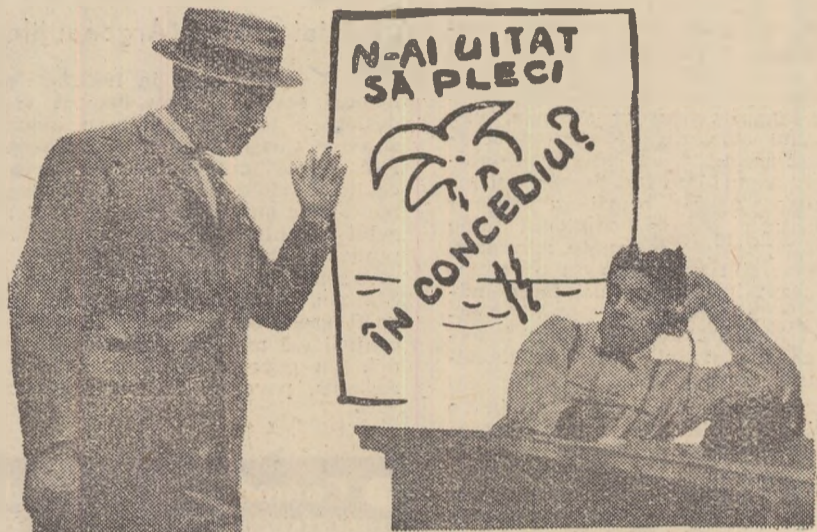
— M-am odihnit destul trei luni și acum am sosit în galop, nerăbdător să-mi reiau lucrul.

— Bine, dar doctorul ți-a prescris patru luni de odihnă.

Nă. N-am ce-ți face scumpule, du-te înapoi.

— Imi plac grozav de mult pietrele de pe Lună — a mărturisit o fată logodnicului ei. A doua zi, logodnicul vine gemînd sub povara unui uriaș bolovan lunar. Il aruncă pe podea și oftează, ștergîndu-și fața de nădușeală:

— Afurisit bolovan! Pe Lună era mult mai ușor!

Poate că nu tocmai astea, ci alte personaje vor apărea pe scena Teatrului de miniaturi. Oricum, însă, sînt convins că peste douăzeci de ani nu vor mai exista oameni care să nu înțeleagă o glumă. Încît teatrul nostru va avea un număr sporit de spectatori.

In oceanul înstelat

(urmare din pag. 4-a)

Uzin. De asta ne și antrenasem atât de mult la aparatele vibratoare. Dacă n-am fi făcut aceste antrenamente ne-ar fi fost mult mai greu...

Apoi, luminescența fierbinte de dincolo de geamurile îngălbenite ale hublourilor, care ne îngheța sufletul, s-a stins. Au încetat și suprasolicitățile. Acum Pămîntul era foarte aproape. Au intrat în funcțiune dispozitivele de catapultare și mai întîi deasupra capului lui Andrian Nikolaev, iar apoi și al lui Pavel Popovici s-au deslăsat ca niște flori cupolele largi ale parașutelor multicolore. Firește nu ne-am văzut unul pe celălalt; intervalul de timp de șase minute ne distanțase cu zeci de kilometri. Dar chiar din văzduh, după culoarea pămîntului și după caracteristicile locului, amîndoi ne-am dat seama că aterizăm în regiunea dinaintea stabilită — ceva mai la sud de orașul minier Karaganda.

Cel dintîi a ajuns pe pămîntul stîncos, acoperit cu pelin, Andrian Nikolaev și imediat a început să-și scoată îmbrăcămintea cosmică. O, ce plăcut e să faci cîțiva pași, să-ți îndrepti mădulele, să-ți dezmoștești trupul înțepenit după o lungă ședere, să respiri aer proaspăt amestecat cu mirosul de ierburi sălbatice. Primul s-a apropiat de el un tînăr din grupul de întîmpinare, pe nume Kuznețov. Apoi a venit medicul. Cu pedanteria caracteristică medicilor, fără să pună nici o întrebare, i-a luat tensiunea și pulsul. Din toate părțile alergau călări ciobani, iar un tractorist kazah l-a îmbrățișat și l-a sărutat ca pe un frate pe Andrian Nikolaev.

În același timp, la o distanță de zeci de kilometri de acolo, a coborît pe pămînt, tot cu parașuta, comandantul navei „Vostok-4”. A fost și el luat în primire de medic.

— Cum se simte Andrișca? — l-a întrebat cosmonautul. Erau primele lui cuvinte rostite pe Pămînt.

— Totul e în ordine!

Chiar pe locurile de aterizare, împreună cu specialiștii și comisarii sportivi sosiți la fața locului, am examinat navele: erau în bună stare și pe bordul lor se putea întreprinde un nou raid cosmic. După ce ne-am luat jurnalele de bord cu stema Uniunii Sovietice încrustată pe ele și pline de la un cap la altul cu însemnări despre ceea ce văzusem și trăisem în Cosmos, am pornit grăbiți spre cel mai apropiat punct de telecomunicații. Eram nerăbdători să-i raportăm cît mai repede lui Nikita Sergheevici Hrușciiov, prin telefon, că misiunea fusese îndeplinită, că zborul în grup al celor două nave cosmice fusese încheiat cu succes, că „Vostok-3” zburase în Cosmos 95 de ore și a efectuat peste 64 de rotații în jurul Pămîntului, iar „Vostok-4” — 71 de ore, făcînd peste 48 de rotații.

Și iată că mult așteptata convorbire a avut loc. Nikita Sergheevici a dat o înaltă apreciere muncii efectuate, ne-a adresat cuvinte părintești, insufleteitoare, ne-a împărțit emoția și grija pe care a avut-o pentru noi și ne-a arătat că poporul sovietic se mîndrește cu cosmonauții și constructorii minunatelor nave cosmice.

— Vă aștept la Moscova. Cînd o să ajungeți la Moscova am să fiu și eu acolo și o să vă întîmpin împreună cu membrii Prezidiului Comitetului Central al Partidului Comunist și ai guvernului sovietic, cu reprezentanții ai poporului.

Această întîlnire a fost cea mai fericită clipă din viața noastră.

Poșta redacției

ION FLORIAN — Ploiești: N-am putut folosi materialul trimis de dv.

ALEXANDRU CULCER — Cluj: Ne pare rău, dar nu putem publica articolul dv., deoarece am mai publicat o notă cu un conținut similar iar ulterior s-a anunțat o aminare a datei deschiderii expoziției.

LUCIAN PIRLOG — Timișoara: Specializarea se face numai la propunerea facultăților respective.

ION PAȘAL — Turnu Severin: 1) Puteți urma cursurile Institutului „Maxim Gorki”, care are și o secție de traducători. 2) Adresa unei tinere sovietice: Rufina Logupova, gorod Tula-12, ulița akademika Pavlova, 1 „R”, kv. 27.

CONSTANTIN COSTACHE — Galați: Nu cunoaștem adresa maestrului sportului Av. Zilberbort. Ați putea scrie revistei „Smena” care a publicat articolul, pe adresa Moscova B-66, Spartakovskaia, 2-a, rugînd să vă pună în legătură cu el.

ȘTEFAN TOADER — Ploiești: Regretăm, dar nu vă putem satisface cererea.

VASILE BOGDAN — Timișoara: Interpretul principal al filmului „Copilul și orașul” este elevul Vitea Perevalov. A jucat pînă acum în mai multe filme pentru copii, printre care și „Sombrero”. Ii puteți scrie la studioul „Lenfilm” din Leningrad, unde Vitea pregătește unul din rolurile principale în filmul realizat după „Cartea pentru părinți”, de Macarenko.

Astăzi, start în campionatele mondiale de volei

Konstantin Reva:

Românii au șanse mari...

Moscova a mai găzduit o ediție a campionatelor mondiale de volei. În 1952. De atunci au trecut numai 10 ani, dar cit de mult s-a schimbat capitala Uniunii Sovietice, cit de mult a evoluat și jocul de volei.

În 1952, voleibaliștii se întâlneau abia pentru a doua oară într-un campionat al lumii. Iar pentru fete ediția era inaugurală. Se juca încă static, destul de naiv, cu combinații simple. Voleiul nu depășea prea mult nivelul unui... sport de plajă.

Acum, pe lista înscrierilor figurează nu mai puțin de 39 de echipe! Însăși cifra aceasta este cit se poate de elocventă, demonstrând marea popularitate a voleiului în întreaga lume. Cit despre valoarea actuală a echipelor fruntașe, ea este foarte apropiată.

Marele număr de echipe înscrise în competiție a făcut necesar ca ele să fie împărțite în serii preliminare: 5 la băieți și 4 la fete. Calificările în turneele finale se vor desfășura în 4 orașe: Riga, Leningrad, Kiev și Moscova. Intregerile pentru desemnarea echipelor campioane mondiale vor avea loc la Moscova.

Care este în momentul de față raportul de forțe în voleiul mondial? După părerea lui Konstantin Reva (unul dintre cei mai buni jucători din istoria voleiului) cu care am avut prilejul să discutăm la Moscova, trei formații masculine se anunță pretendente principale la primul loc: R.P.R., Uniunea Sovietică și Cehoslovacia. Reva este chiar dispus să ne acorde nouă prima șansă și explică de ce:

— Este o echipă tinăra dar foarte matură, cu o tehnică individuală excepțională, cu o formidabilă forță de atac. Nicolau, Plocon, Coste, Corbeanu trag irezistibil. Dar românii au învățat și să se apere. Ceea ce e foarte important. Maniera în care au cîștigat recentul turneu de la București — fără să „lase” vre-un set — a fost de-a dreptul impresionantă.

Aflu că pentru partidele România—U.R.S.S., România—Cehoslovacia și U.R.S.S.—Cehoslovacia biletele au început să fie solicitate cu trei săptămîni înaintea campionatelor.

— Dar — continuă Reva — bulgarii, ungurii, polonezii, iugoslavii chiar, sînt adversari redutabili, care pot oricînd să apară în luptă pentru primele locuri.

Un pronostic pentru turneul feminin am cerut maestrei emerite a sportului Alexandra Ciudina, și ea o fostă mare glorie a voleiului.

— Cred, — ne-a declarat Ciudina — că echipele Japoniei și U.R.S.S. vor disputa meciul decisiv pentru cupa campioanelor lumii. De altfel, scorul cu care se va termina acest meci figurează în concursul de pronosticuri instituit de ziarul „Sovetski sport”. Japonezele au întreprins înainte de campionate un turneu triumfal în Europa, în care nu au pierdut nici un meci. Antrenorii, echipa noastră au studiat în detaliu tehnica și tactica japonezelor. Poate că le vor găsi antidotul...

Federația sovietică de specialitate a făcut pregătiri minuțioase în vederea campionatelor. La dispoziția întrecerii au fost puse cele mai bune săli. La Moscova — Lujniki (25 000 de locuri), la Kiev — Palatul sporturilor (15 000 de locuri), la Leningrad — Stadionul de iarnă (5 000 de locuri) la Riga — sala „Daugava” (3 000 de locuri). Întreaga desfășurare a campionatelor va fi transmisă prin radio și televiziune. În plus vor fi turnate patru filme — dintre care unul în culori.

Acum pregătirile s-au încheiat. Participanții au sosit la locurile de întrecere. Astăzi, în cele patru orașe se va înălța la ora 16 (ora Moscovei) steagul campionatelor.

Valeriu Chiose

Acordeonul Timiș

— O ÎNTREAGĂ
ORCHESTRĂ

Ceasuri de mină
elegante,
precise,
durabile

KIROVSKIE
CU SECUNDAR CENTRAL
LEI 376

ROSSIA
CU SECUNDAR CENTRAL
LEI 395

SPORTIVNIE
CU SECUNDAR CENTRAL
LEI 305

KOLOS
CU SECUNDAR MIC
LEI 325

Tesături din
LINĂ
și
Bumbac

Sibir Barchet
Finet Diftină
Stofe nalton rochi
Postar

GĂSITI ÎN PERMANENȚĂ

la
MAGAZINELE
cooperativelor
de consum

IN
CURIND

SPORT
EXPRES

SPORTEXPRES

COLOROM

COLOROM

GALLUS
VOPSEȘTE ORICE TESĂTURI
MĂTASE • BUMBAC • LINĂ
ROCHII • HAINE • BLUZE

...La Havana a ancorat vasul „Heinrich Heine” din Republica Democrată Germană, având la bord utilaj pentru industria textilă. Erau treizeci și șapte de minute după miezul nopții... In cartierul Miramar din Havana au fost arestați cinci agenți. Aveau asupra lor un post de radioemisie și arme... Erau treizeci și opt de minute după miezul nopții... Un grup de instructori revoluționari a terminat cursurile scolii „Frank Pais”. Absolvenții pleacă să lucreze la sate. Ora douăsprezece și treizeci și nouă de minute după miezul nopții... Urbește Havana...

Țăran înarmat

Actualitatea cubană

In orice clipă din zi și noapte ai deschide aparatul de radio pe lungimea de undă de 780 de metri poți să auzi tic-tacul ceasului și glasul crainicului care transmite ultimele știri. Și la fiecare minut dă ora exactă. Postul de radio Havana nu-și încetează niciodată emisiunile. Prin aceste emisiuni, încadrate în rețeaua severă a orelor și minuterilor, trăiește și respiră o vreme uluitoare — vremea Revoluției.

Cunosc un tânăr cuban, pe nume Roberto Castro. Fiu de țăran sărac, pînă la Revoluție nu citise nici cinci cărți. Iar la cinema nu fusese decît de trei ori. În 1959 a intrat ucenic în secția de turnătorie a uzinei „Antillano del Acero”. Acum e șef de secție. Nu doarme decît trei-patru ore pe zi. Urmează cursurile de pregătire la universitate iar noaptea stă mereu aplecat asupra cărților.

— Scăderea prețului de cost al producției — mi-a spus la ultima noastră întîlnire — e foarte importantă. Dv. știți că în ultimă instanță ceea ce hotărăște este productivitatea muncii.

In Cuba timpul e folosit la maximum. Intr-un an, un an și jumătate, în destinul, în conștiința oamenilor se petrec schimbări care înainte ar fi cerut decenii.

Intr-un birou al fostei bănci „Pujol” (acum o filială a Băncii naționale), un contabil bătrîn a atîrnat deasupra mesei lui de lucru o inscripție cu următorul cuprins: „Al meu? — Nu. Al nostru? — Da!”

Pe strada Neptuno din Havana studenții ai Universității se îndreptau spre niște autobuze care-i așteptau. Mai întii cîntaseră, apoi au început să scandeze în cor: „Canti-ta-tea tre-ce în ca-li-ta-te”. Ascultaseră o conferință de materialism diaiectic

Fapte mărunte, semne mărunte dar interesante tocmai prin multitudinea lor. In viața cubanilor s-au instalat temeinic o multime de noțiuni și obiceiuri noi. Ideile colectivismului au pus stăpînire pe conștiința maselor largi, au devenit o puternică forță transformatoare.

Acum, cînd imperialiștii spumegă de furie foarte aproape dincolo de strîmtoare, cînd adună din nou sub arme în Florida, în Porto-Rico și în Guatemala lepădăturile contrarevoluționare alungate din Cuba, eroica insulă liberă este cuprinsă de patosul muncii constructive

In întreaga țară se desfășoară campania de însămînțări. In fața Institutului național pentru reforma

agrară — INRA — care organizează producția agricolă în Cuba, stopează mereu „Gaz”-uri acoperite cu un strat subțire de praf roșietic. Administratori de ferme populare și brigadierii calcă zgomotos pe coridoare, împing grăbiți uși pe care, în loc de numele secțiilor respective, sînt expuși știuleți de porumb, roți dințate sau tulpini de sfeclă de zahăr. In felul acesta țăranii care abia au învățat să citească găsesc mai ușor secția pe care o caută.

— Vi s-au repartizat semințe de cea mai bună calitate. Au nouăzeci la sută putere germinativă, să nu ne faceți de ris.

Tovarășul Luis Ruano, administratorul fermei populare „Ugo Camero”, spune:

— Vom face tot ce trebuie. Am avea nevoie, însă, de un agronom, măcar pentru scurt timp. E prima oară că ne ocupăm de asemenea treburi

de la orașe își unesc vorba cu fapta. Fiecare zi de ședere în munți a studenților întărește alianța dintre oamenii muncii de la orașe și sate...

Recent, Conferința națională a țăranilor-muncitori din cooperativele de zahăr a hotărît transformarea lor în proprietate a poporului. Un mare detașament de oameni ai muncii din satele cubane s-a unit astfel într-un nou sindicat, s-a încadrat într-o organizație a clasei muncitoare.

In satele cubane ca și în fabrici și uzine, se dezbate acum normele de elaborare și textul contractelor colective, precum și proiectul unei legi de asigurări sociale. Această lege va stabili plafonul de pensii, durata concediilor plătite, obligațiile statului în legătură cu deservirea culturală și medicală a oamenilor muncii.

Niciodată n-a mai fost în Cuba o dezbateră atît de largă și multilaterală. Ziarele au publicat de cîteva ori proiectul de lege, pentru ca fiecare om al muncii să-l poată studia din timp, să-și facă o părere asupra-i, să se gîndească la propuneri. Fiecare

propunere trebuie adusă la cunoștința Ministerului Muncii. Orice întrebare trebuie să aștepte un răspuns complet.

Au trecut multe zile de la publicarea Declarației TASS cu privire la poziția guvernului sovietic față de un eventual atac împotriva Cubei. Dar ea n-a fost dată uitării. N-a fost întinsecată de alte fapte și evenimente și a devenit un factor permanent care determină în mare măsură calmul și hotărîrea pe care o vedește acum Cuba revoluționară. Este mereu amintită, citată, ba pusă chiar pe note. Da, chiar pe note.

In seara de 28 septembrie, în fața microfoanelor instalate pe tribuna monumentului lui José Martí a apărut un tânăr scund, îmbrăcat cu o cămașă albă. Era Alexandro Gomez, autorul cîntecului „Cuba da, yankeii nu”, care a făcut inconjurul întregii Americi Latine. Numai ce și-a desfăcut acordeonul și sutele de mii de oameni adunați în uriașă piață spre a sărbători doi ani de la înființarea comitetelor de apărare a revoluției au și deprins refrenul unui nou cîntec. Un cîntec despre prietenia dintre popoarele sovietic și cuban.

Iar astăzi toată Cuba cîntă acest cîntec.

Timur Gaidar

Berchtesgaden — ieri și azi

MECCA BRUNA

Doi domni respectabili s-au instalat comod pe o terasă largă de piatră cu vedere spre munți. Chelnerițe drăguțe îi întreabă serviabil: „Doriți ceva răcoritor?” Și în scurt timp vizitatorii sorb în tihnă berea rece bavareză și își împospătează amintiri scumpe inimii lor: „Da, știa să trăiască!”

Subînțelesul „el” e führerul „Reichului milenar”, din dorința căruia, în vecinătatea reședinței personale de la Berchtesgaden, chiar în virful muntelui a fost construită o „cafenea” elegantă. Acest „capriciu” a costat 30 de milioane de mărci. Hitler a vizitat-o numai de cîteva ori, urcînd cu un lift special amenajat în stîncă. Acum, însă, liftul urcă și coboară fără încetare.

In 1952, autoritățile locale s-au grăbit să arunce în aer (lucru pe care astăzi îl regretă amar) casele căpeteniilor fasciste, aflate cu 800 de metri mai jos. Dar mulțumită strădaniilor unor funcționari bavarezi „cafeneara” a rămas intactă. Deși nu-i mai puțin adevărat că imediat după război, un imens covor cîntărind două tone — un dar al împăratului Japoniei — a fost furat, bucată cu bucată, de soldați americani.

Pitorescul Berchtesgaden și regtunea inconjurătoare au devenit literalmente un loc de pelerinaj pentru turiștii vest-germani și străini. După cum arată revista „Der Spiegel” din Hamburg, numai în vara anului trecut au fost 150.000 de vizitatori. Să nu ne închipuim, însă, că acești oameni fac o călătorie atît de lungă numai spre a lua aer curat de munte sau a duce acasă tradiționalele coarne de cerb fabricate din sticlă de meșteri locali. Nu, vizitatorii Berchtesgaden-ului sînt ispițiți de altceva. Un reporter al revistei „Der Spiegel” a văzut „cartea de vizită” a unuia dintre ei chiar pe zidul fostului garaj al führerului nazist. „Hitler a avut dreptate” — spunea o însemnare laconică, făcută în limba engleză cu vopsea albă. Dar acest adept anonim al fascistului londonez Mosley și al fascistului american Rockwell e un biet meșteșugar în comparație cu Joseph Heiss, consilierul unei asociații din Berchtesgaden care-și face „afacerile”, pe bandă, cum se spune

Herr Heiss care înainte de a munci la „renașterea patriei” în cadrul partidului social-democrat din R.F.G. a fost contabil la Martin Bormann, a ticluit o lucrare entuziastă despre fostul-i patron ce a izbutit să scape de ștreang. Scrupulosul studiu al lui Heiss (din care acum apare în R.F.G. ediția a cincea) își informează cititorii despre o multitudine de date prețioase. De pildă că Bormann a fost „un om extrem de nobil” sau că lui Goering îi plăceau plafonele pictate cu păsărele, flori și fluturi. O lucrare mișcătoare pînă la lacrimi și, mai ales, iefîtină. Numai 3 mărci și 20 de pfe-nigi.

Dar și Frau Therese Partner are o „mică afacere”. Incasează bani buni de la cei care doresc să coboare în fostul bunker subteran al führerului. Fericită posesoarea a birlogului de beton a declarat încîntată ziaristului vest-german că are vizitatori tot timpul anului, datorită „acordurilor încheiate cu armata S.U.A.” iar o pereche de tineri americani s-au cununat chiar în acest subsol. Ziaristul de la „Der Spiegel” a putut contempla și acolo însemnări proaspete ca: „Trăiască Adolf” și zvastica.

Și tot pentru ei, fabricantul de suveniruri Hans Schirmer din Köln a aruncat recent pe piața din Berchtesgaden statuiete ale lui Hitler. Cînd a cerut aprobarea de a fabrica un mare transport de führeri într-un larg sortiment, Schirmer a declarat că e... o glumă veselă.

După cum era și de așteptat, a căpătat imediat aprobarea. Căci în Germania occidentală de astăzi asemenea „glume” sînt bine primite. Hitlerii sînt la mare preț, chiar dacă sînt fabricați fie și numai sub formă de dopuri pentru sticle de bere...

B. Pileatkin